

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему Фінансове забезпечення
інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»

Виконав: студент 2 курсу, 8.0729

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та
страхування

освітньої програми фінанси і кредит
спеціалізації Корпоративні фінанси

Науменко Є.С.

Керівник к.е.н., доцент Щебликіна І.О.

Рецензент к.е.н., професор Кущик А.П.

Запоріжжя 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічний
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Рівень вищої освіти магістр
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма фінанси і кредит
Спеціалізація Корпоративні фінанси

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ А.П. Кущик

« ____ » _____ 2020 р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ

Науменку Євгену Сергійовичу

1. Тема роботи: «Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»
керівник роботи: Щєбликіна Інна Олександрівна, к.е.н., доцент
затверджені наказом ЗНУ від 18 червня 2020 р. № 811-с.
2. Строк подання студентом роботи: 10 листопада 2020 р.
3. Вихідні дані до роботи: дані фінансової звітності АТ «Ельворті», а також монографічні дослідження та наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): уточнити економічний зміст, а також визначити пріоритетні напрями інвестиційної діяльності підприємств; дослідити механізм управління інвестиційною діяльністю підприємства; визначити особливості фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства; вивчити організаційно-економічні аспекти функціонування АТ «Ельворті» та проаналізувати його фінансовий стан; здійснити аналіз ефективності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»; виявити основні проблеми фінансування інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» і запропоновані заходи з їх усунення.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): кваліфікаційна робота містить 17 рис., 20 табл. і 5 формул.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Щебликіна І.О., к.е.н., доцент	09.08.2020	09.08.2020
2	Щебликіна І.О., к.е.н., доцент	13.09.2020	13.09.2020
3	Щебликіна І.О., к.е.н., доцент	18.10.2020	18.10.2020

7. Дата видачі завдання: 05 липня 2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	05.07.2020 р. – 09.07.2020 р.	виконано
2.	Виконання вступу	10.07.2020 р. – 08.08.2020 р.	виконано
3.	Виконання розділу 1	09.08.2020 р. – 12.09.2020 р.	виконано
4.	Виконання розділу 2	13.09.2020 р. – 17.10.2020 р.	виконано
5.	Виконання розділу 3	18.10.2020 р. – 28.10.2020 р.	виконано
6.	Формулювання висновків	28.10.2020 р. – 31.10.2020 р.	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	01.11.2020 р. – 09.11.2020 р.	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	10.11.2020 р.	виконано

Студент _____ Є.С. Науменко
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ І.О. Щебликіна
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ І.Ю. Кисільова
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 110 с., 17 рис., 20 табл., 70 джерел, 2 додатка.

Об'єктом дослідження виступає процес фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні питання фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті».

Метою кваліфікаційної роботи є опрацювання теоретичних і методичних питань, а також розробка практичних пропозицій з підвищення ефективності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті».

Завдання дослідження: уточнення економічного змісту, а також визначення пріоритетних напрямів інвестиційної діяльності підприємств; дослідження механізму управління інвестиційною діяльністю підприємства; визначення особливостей фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства; вивчення організаційно-економічних аспектів функціонування АТ «Ельворті» й аналіз його фінансового стану; здійснення аналізу ефективності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності; виявлення основних проблем фінансування інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» і розробка заходів з їх усунення.

Одержані результати: набуло подальшого розвитку визначення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств, удосконалений алгоритм формування інвестиційної стратегії для забезпечення економічного розвитку підприємства. Практичне значення мають результати щодо оцінювання ефективності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті».

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ІННОВАЦІЇ, КРЕДИТУВАННЯ, ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

SUMMARY

Qualification work: 110 p., 17 fig., 20 tab., 70 references, 2 annex.

The object of research is the process of financial support of investment activities of the enterprise.

The subject of the research is theoretical, methodical and practical issues of financial support of investment activity of JSC «Elvorti».

The purpose of the qualification work is to develop theoretical and methodological issues, as well as the development of practical proposals to improve the efficiency of financial support of investment activities of JSC «Elvorti».

Objectives of the study: clarification of the economic content, as well as determining the priority areas of investment activities of enterprises; research of the mechanism of management of investment activity of the enterprise; determination of features of financial support of investment activity of the enterprise; study of organizational and economic aspects of JSC «Elvorti» and analysis of its financial condition; analysis of the effectiveness of financial support for investment activities; identification of the main problems of financing the investment activities of JSC «Elvorti» and development of measures to eliminate them.

The results obtained: has further developed the definition of financial support for investment activities of enterprises as a set of economic relations arising between the subjects of investment activities to find, attract and effectively use financial resources to obtain economic effect using organizational and managerial principles, methods and forms of influence of these resources for investment activities; improved algorithm for the formation of investment strategy to ensure the economic development of the enterprise, which must include the search and justification of sources of financing the investment strategy for the effective implementation of investment activities.

Of practical importance are the results of assessing the effectiveness of financial support for investment activities of JSC «Elvorti» and identify the main

problems that negatively affect the investment activity of the enterprise, including: reduction of business activity; financing of investment activity mainly at the expense of own financial resources; reducing the profitability of the enterprise; low share of investment costs in total operating expenses.

ECONOMIC EFFICIENCY, INVESTMENTS, INVESTMENT ACTIVITY,
INNOVATION, CREDITING, FINANCIAL SECURITY.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	11
1.1 Сутність інвестицій і необхідність інвестиційної діяльності для підприємств	11
1.2 Формування інвестиційної стратегії підприємства для забезпечення економічного розвитку	22
1.3 Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємства	31
2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «ЕЛЬВОРТІ»	40
2.1 Організаційно-економічна характеристика АТ «Ельворті».....	40
2.2 Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства	52
2.3 Оцінювання фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»	62
3 РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «ЕЛЬВОРТІ»	73
3.1 Основні проблеми фінансування інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»	73
3.2 Напрями розвитку системи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»	80
3.3 Оптимізація фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»	90
ВИСНОВКИ	99
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	103
ДОДАТКИ	111

ВСТУП

Незадовільний стан інвестиційної активності більшості підприємств України пояснюється не тільки обмеженістю фінансових ресурсів, спрямованих до інвестиційної сфери, але й відсутністю в країні дієвої економічної політики. Короткострокова економічна зацікавленість у швидкому отриманні доходу витісняє актуальні завдання науково-технічного розвитку промисловості, незважаючи на те, що в сучасних умовах економічне зростання перебуває у прямій залежності від спроможності економічної системи до інвестицій.

У сучасному суспільстві інвестиційна політика набуває рис стратегії загального розвитку, коли зростання ефективності суспільного виробництва досягається внаслідок зростання і використання наукового потенціалу, а економічна політика держави значною мірою корегується відповідно до пріоритетів національної моделі інвестиційно-інвестиційного розвитку.

Інвестиційний процес стає невід'ємним елементом системи суспільного відтворення, причому завданням держави є проведення інвестиційної політики з метою забезпечення його стабільного зростання. Так, комплекс питань, пов'язаних із фінансуванням інвестиційного процесу, а також із забезпеченням його безперервності, зближення та інтеграції його стадій можливо вирішити за регулювання потоку інвестицій, спрямованих в інвестиційну сферу, а також стимулювання їх зростання.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є опрацювання теоретичних і методичних питань, а також розробка практичних пропозицій щодо підвищення ефективності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті».

Виходячи з цієї мети, були розроблені такі завдання дослідження:

– уточнено економічний зміст, а також визначено пріоритетні напрями інвестиційної діяльності підприємств;

- досліджено механізм управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- визначено особливості фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства;
- вивчено організаційно-економічні аспекти функціонування АТ «Ельворті» та проаналізовано його фінансовий стан;
- здійснено аналіз ефективності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»;
- виявлено основні проблеми фінансування інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» і запропоновані заходи з їх усунення.

Об'єктом дослідження виступає процес фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні питання фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті».

При виконанні кваліфікаційної роботи магістра використані такі методи економічних досліджень: компаративний, абстрактно-логічний, економіко-статистичний, монографічний, аналізу, синтезу та ін.

Інформаційну базу дослідження складають показники фінансової звітності АТ «Ельворті», дані Державної служби статистики України, а також монографічні дослідження та статті вітчизняних і зарубіжних авторів.

Наукова новизна отриманих результатів:

- набуло подальшого розвитку визначення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств як сукупність економічних відносин, що виникають між суб'єктами інвестиційної діяльності з приводу пошуку, залучення та ефективного використання фінансових ресурсів з метою отримання економічного ефекту із використанням організаційно-управлінських принципів, методів і форм впливу цих ресурсів на інвестиційну діяльність;
- удосконалений алгоритм формування інвестиційної стратегії для забезпечення економічного розвитку підприємства, що обов'язково має

передбачати пошук і обґрунтування джерел фінансування інвестиційної стратегії для ефективної реалізації інвестиційної діяльності.

Практичне значення мають результати щодо оцінювання ефективності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» і виявлення основних проблем, що негативно впливають на інвестиційну активність підприємства, серед яких: зниження ділової активності; фінансування інвестиційної діяльності в основному за рахунок власних фінансових ресурсів; зменшення прибутковості підприємства; невисока частка витрат на інвестиції в сукупних операційних витратах.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати кваліфікаційного дослідження пройшли апробацію на V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Становлення та розвиток маркетингу в Україні: від теорії до практики» (м. Умань, 2020 р.) [1].

Публікації. Подано до друку статтю «Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємства» в збірник наукових праць «Нова економіка».

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність інвестицій і необхідність інвестиційної діяльності для підприємств

Світовий досвід свідчить, що країни з транзитивною економікою не в змозі розвивати господарство без залучення й ефективного використання інвестицій. Акумуляуючи підприємницький, державний і змішаний капітал, забезпечуючи доступ до сучасних технологій та менеджменту, інвестиції не тільки сприяють формуванню національних інвестиційних ринків, але й поживляють ринки товарів та послуг.

Крім того, інвестиції, як правило, сприяють заходам макроекономічної стабілізації та дають можливість вирішувати соціальні проблеми трансформаційного характеру. В системі відтворення, безвідносно до його суспільної форми, інвестиціям належить найважливіша роль у справі поновлення та збільшення виробничих ресурсів, а, отже, і забезпеченні визначених темпів економічного зростання. Якщо уявити суспільне відтворення як систему виробництва, розподілу, обміну та споживання, то інвестиції, головним чином, стосуються першої ланки – виробництва, і, можна сказати, складають матеріальну основу його розвитку [2].

Актуальним сьогодні є розвиток теоретичних і методичних підходів до визначення сутності інвестицій, виокремлення та обґрунтування необхідності інвестиційної діяльності для узагальнення всіх її змістовних характеристик і складових, підвищення ефективності управління інвестиційним розвитком підприємств.

З часу реформування економіки поняття «інвестиції» ввійшло в економічну літературу в країнах Східної Європи, включаючи країни СНД, що можна пояснити реформуванням економіки цих держав [3].

До початку 90-х років в Україні категорія «інвестиції» не вживалася як у теорії, так і на практиці. Уперше це поняття у вітчизняній економічній літературі почало зустрічатися, як синонім поняття «капітальні вкладення», тому що основною метою інвестиційної діяльності було збільшення обсягів виробництва, переважно продукції важкої промисловості і військово-промислового комплексу, а одержання при цьому прибутку, досягнення соціально-економічного й екологічного ефектів у більшості не ставилося за мету. Поступово, із формуванням в Україні основних ринкових відносин починають змінюватися наукові світогляди сутності інвестицій, виникають та розвиваються суто ринкові підходи до їх оцінки та прогнозування форм, методів та принципів здійснення інвестиційної діяльності [4].

На відміну від бухгалтерського обліку, історія якого нараховує не одне тисячоліття, інвестування як самостійна наука сформувалась відносно недавно. Окремі розробки з теорії велись ще до другої світової війни. Проте вважається, що початком цього процесу була перша половина 50-х років, коли М. Марковіц у своїх роботах заклав основи сучасної теорії інвестиційного портфеля. Таким чином, по суті, була викладена методологія прийняття рішень в сфері інвестування, а також був запропонований відповідний науковий інструментарій [5].

У другій половині 50-х років починають проводитися інтенсивні дослідження з теорії структури капіталу та ціни джерел фінансування, а також з вибору інвестиційної політики. Є загальноновизнаним, що основний внесок в пізнання проблем зробили Ф. Модільяні та М. Міллер, які дослідили проблеми витрат фінансового ринку в цілому, а також поставили під сумнів точку зору про те, що борг є дешевшим власного капіталу, та Вільям Шарп, який уперше сформулював модель оцінки капітальних активів [6].

В Україні поштовхом для розвитку теорії інвестицій було становлення системи приватного підприємництва та конкуренції. Піком активізації досліджень можна вважати 90-ті роки, коли проблема теоретичного осмислення категорії «інвестиції» та пов'язаних із цим поняттям процесам

приділялось особливо багато уваги.

Термін «інвестування» (від лат. «invest») означає вкладення коштів і має різний зміст у залежності від об'єкта вкладення і предмета дослідження.

Огляд праць вітчизняних та іноземних авторів дає підстави стверджувати, що у визначенні поняття «інвестиції» однією з найпоширеніших неточностей є те, що під ними розуміють будь-які вкладення фінансових коштів, які дуже часто не пов'язані з досягненням інвестиційних цілей суб'єктів їх здійснення. У літературі іноді не розмежовують інвестиційні витрати фінансових коштів з поточними витратами на обслуговування операційного процесу підприємства [7].

Дослідженням встановлено, що у сучасній літературі визначають інвестиції не досить чітко або розглядають спрощено, акцентуючи увагу лише на певних їх суттєвих особливостях. Деякі автори, визначаючи термін «інвестиції», вважають, що останні існують тільки у грошовій формі.

Проте інвестування капіталу може здійснюватися не тільки у грошовій, а й у будь-якій іншій формі: майна; немайнових активів (досвіду роботи, пакетів програм, інших форм інтелектуальної власності); сукупності технічних, технологічних, комерційних та інших знань; виробничого досвіду; прав використання землі, води, ресурсів, споруд, а також інших майнових прав.

Отже, з врахуванням вищезгаданих уточнень, які знаходимо у різних джерелах, поняття «інвестиції» розглядаються в двох аспектах, з одного боку, це макро-, з іншого – мікроекономіка. Тому пропонуємо категорію «інвестиції» трактувати як вкладення грошових, матеріальних та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою одержання або досягнення більшого прибутку, які у сукупності забезпечують безперервність процесу розширеного відтворення, та (або) отримання соціального ефекту.

Тобто це економічні ресурси, що направляються на збільшення реального капіталу суспільства, загалом на розширення або модернізацію

виробничої діяльності. Це може бути пов'язане з придбанням нових машин, будинків, транспортних засобів, а також із будівництвом доріг, мостів та інших інженерних споруд. Сюди варто включати: витрати на освіту; наукові дослідження; підготовку кадрів [8].

Ці витрати представляють собою інвестиції в «людський капітал», що на сучасному етапі розвитку економіки набувають усе більшого і більшого значення, тому що, у кінцевому розрахунку, саме результатом людської діяльності виступають і будинки, і споруди, і машини, і устаткування, і саме головне, основний фактор сучасного економічного розвитку – інтелектуальний продукт, що обумовлює економічне становище країни у світовій ієрархії держав. Вони представляють собою процес нагромадження капіталу, виступаючи тим самим найважливішим джерелом економічного розвитку [9].

В сучасних умовах стрімкого розвитку нових технологій інвестиції виступають важливим засобом забезпечення прогресивних структурних зрушень в економіці, поліпшення якісних показників діяльності на мікро- і макрорівнях. Чим більші обсяги інвестицій, тим зростає потенціал для відтворювального процесу, для здійснення позитивних ринкових зрушень і перетворень.

Інвестиційна діяльність підприємств регламентується чинним законодавством, згідно з яким у більшості країн суб'єкти господарювання можуть здійснювати як фінансові, так і реальні інвестиції. Інвестиційна діяльність підприємства – це об'єктивний процес, що має свою логіку, розвивається відповідно до властивих йому закономірностей та відіграє важливу роль в господарській діяльності підприємства, оскільки за своєю економічною природою інвестиції представляють собою відмову від сьогочасного споживання заради одержання прибутків у майбутньому.

Віддача від інвестицій великою мірою залежить від механізму їх регулювання, що представляє собою сукупність взаємозалежних інструментів і умов, регулювання яких веде до зміни обсягів і напрямків

обсягу інвестиційних потоків [10].

Аналіз літературних джерел інвестиційного регулювання дав змогу зробити висновок, що серед сформованого різноманіття підходів до вивчення інвестиційного механізму варто виділити такі основні підходи:

- вивчення інвестиційної діяльності з погляду елементів інвестиційного процесу;
- вивчення інвестиційної діяльності з погляду суб'єктів інвестиційного процесу (населення, держави, інвестиційних інститутів, об'єктів інвестування) і механізмів формування ними джерел інвестиційних коштів;
- вивчення інвестиційної діяльності стосовно інструментів і об'єктів вкладення інвестиційного капіталу.

Розгляд інвестиційної діяльності тільки в методологічному аспекті не дає повного уявлення про її природу, оскільки вона складається з результатів дії безлічі факторів і вимагає формування системи регулювання, що забезпечує ряд властивостей, таких як ефективність, керованість, відповідність інтересам державного розвитку, забезпечення економічної, соціальної, екологічної безпеки та ін. Інвестиційна діяльність проявляється у формі капіталу, що може виражатися особистими і нематеріальними цінностями [11].

Характеризуючи інвестиційну діяльність з боку економічного аналізу, то вона представляє собою систему показників, за якою її ж і оцінюють. За допомогою цієї системи показників ми оцінюємо ефективність вкладення інвестицій для інвестора, вплив їх на навколишнє середовище, та розвиток соціальної сфери, зайнятість населення та інші ефекти від вкладення інвестицій [12].

Для зовнішніх щодо підприємства суб'єктів завдання аналізу полягає в оцінці інвестиційної привабливості цього підприємства. У такому разі об'єктом аналізу є насамперед реальні інвестиції, що дає можливість зробити прогнози щодо майбутньої діяльності підприємства. У процесі аналізу

підприємства як об'єкта інвестування потенційних акціонерів (інвесторів) поряд з прибутковістю та рентабельністю цікавлять і такі показники, як обсяги та ефективність капітальних вкладень, здійснюваних на підприємстві. Аналіз динаміки реальних інвестицій з урахуванням темпів інфляції дає змогу зробити висновки щодо інвестиційної активності підприємства. Аналіз структури інвестицій уможливорює оцінювання перспективності напрямів їх вкладення.

Для внутрішніх суб'єктів аналізу найважливішим завданням є обґрунтування та вибір найефективнішого напрямку інвестування коштів. На початковому етапі аналізується доцільність вкладення коштів у реальні та фінансові інвестиції. Залежно від результатів аналізу вибирають один (чи декілька) напрямів проведення інвестиційних операцій або визначають оптимальне їх поєднання.

Методика аналізу дохідності та ризику інвестиційних операцій залежить від специфіки об'єктів дослідження, тобто від того, чи є це виробничі проекти, чи фінансові інструменти. Як правило, кожне завдання можна розв'язати кількома методами. Тому в процесі аналізу постає завдання вибору оптимального проекту з-поміж кількох можливих варіантів капітальних вкладень або вибору таких цінних паперів, які б найточніше відповідали потребам підприємства [13].

Після того, як вибір зроблено і реалізація інвестиційного проекту (капітальні вкладення) почалася, або були придбані певні цінні папери, завдання аналізу полягає у виявленні можливих відхилень від запланованого сценарію та обґрунтуванні коригуючих управлінських рішень. На цьому етапі аналіз характеризується як поточний (оперативний).

Після завершення інвестиційної операції необхідно проаналізувати її фактичну ефективність та виявити причини відхилень від запланованої або очікуваної ефективності. Результати такого аналізу допомагають підприємству в майбутньому адекватно оцінювати свої можливості та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Отже, в процесі аналізу

інвестиційної діяльності підприємства застосовуються всі види аналізу: попередній, поточний (оперативний), ретроспективний [14].

Основним правовим документом регулювання взаємин між об'єктами інвестування є договір (угода). Усі його учасники мають рівні права в інвестиційній діяльності, можуть самостійно визначати її мету, напрямки, види й обсяги інвестицій, вибір партнерів, розпоряджатися отриманими результатами, дотримуватися встановлених норм стандартів [15].

В процесі дослідження інвестиційна діяльність підприємства може бути систематизована за предметом, об'єктами, суб'єктами її реалізації, а також управлінським і регуляторним впливом і фінансовим забезпеченням інвестиційного процесу на підприємстві (рис. 1.1).

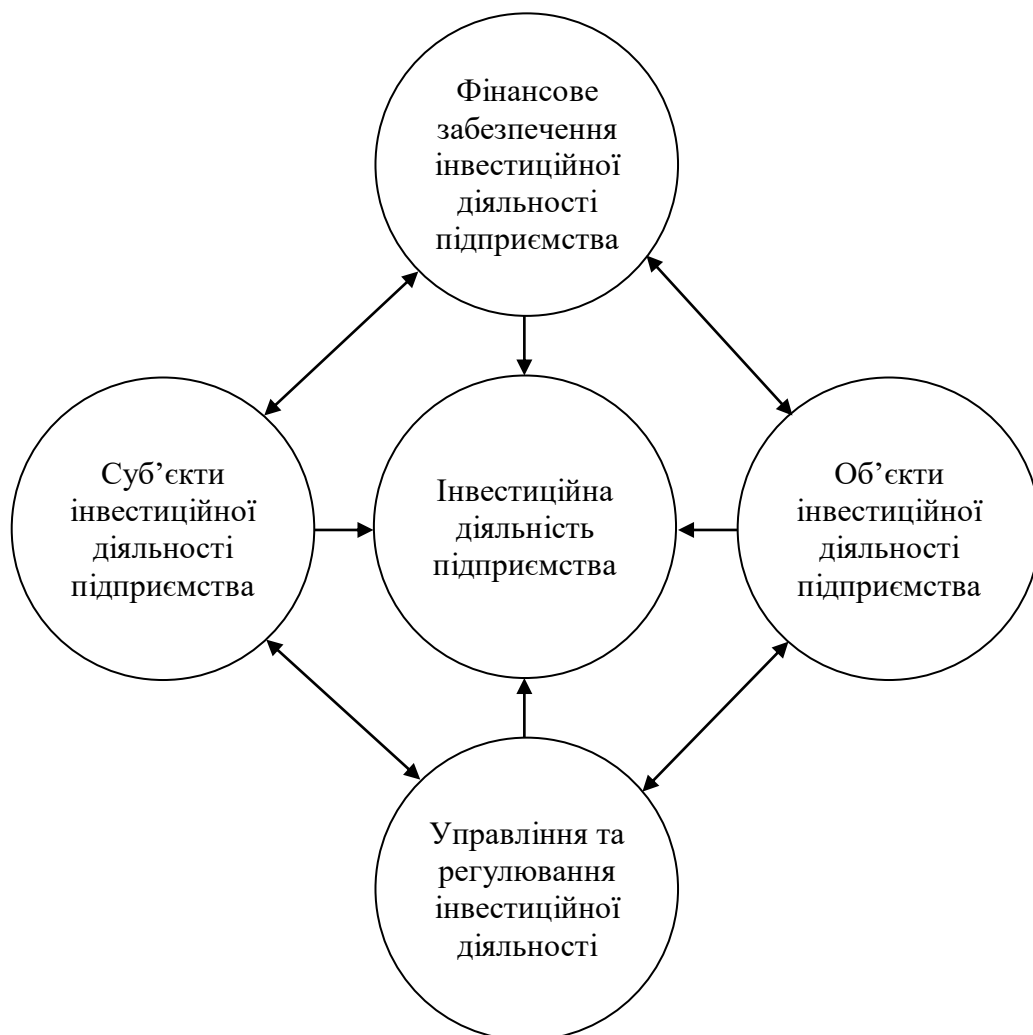

Рисунок 1.1 – Ключові компоненти інвестиційної діяльності підприємства

Об'єктом інвестиційної діяльності може бути будь-яке майно, в тому числі основні засоби й оборотні активи, цінні папери, цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності й інші об'єкти власності, а також майнові права.

Суб'єкти мають необмежене право вибору об'єктів вкладення інвестицій, за винятком випадків, передбачених законодавством (при порушенні санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних та інших норм: прав і інтересів громадян, юридичних осіб, держави, що охороняються законом). Суб'єктами інвестиційної діяльності (інвесторами) є громадяни, юридичні особи, держави, в т.ч. й іноземні, а також міжнародні фінансові інститути (Міжнародний валютний фонд, Міжнародний банк реконструкції і розвитку, Міжнародна фінансова корпорація). Вони приймають рішення про вкладення коштів в об'єкти інвестування і можуть виступати в ролі вкладників, кредиторів, покупців, а також виконувати функції учасників інвестиційної діяльності [16].

Таким чином, інвестиційна діяльність – це послідовна сукупність дій її суб'єктів (інвесторів, учасників) щодо здійснення інвестицій з метою одержання доходу. Кожна держава як суб'єкт інвестиційної діяльності визначає правові, економічні та соціальні умови цієї діяльності в своєму законодавстві. У вужчому тлумаченні цього поняття застосовують термін «інвестиційний процес». Це поняття звичайно пов'язується з обґрунтуванням і реалізацією інвестиційних проектів. Значні широкомасштабні проекти мають велику кількість стадій їх виконання. Інвестиційні процеси в державі з ринковою економікою і при адміністративно-регулюючій системі господарювання суттєво відрізняються [17].

Ключовим моментом у забезпеченні інвестиційних процесів економічного розвитку держави чи регіону є визначення відповідного механізму регулювання інвестиційної діяльності, який забезпечує формування інвестиційних потоків, що сприятимуть максимальному ефекту від раціонального управління ними.

Механізм – це послідовність станів, процесів, що визначають будь-яку дію або явище. Загальний національний механізм управління інвестиційним процесом, приватні економічні й господарські механізми, що входять до його складу, визначаються господарським механізмом національної економіки. Це цілісна система організації (ведення) виробництва за допомогою економічних та організаційних форм, методів і важелів.

Механізми управління інвестиційними процесами в різних країнах різні. Аналіз прийнятого для України історичного й сучасного міжнародного досвіду перехідного періоду свідчить, що досягнення стійкого економічного зростання можливе лише на основі розширеного відтворення науково технологічного, природного, економічного й соціального потенціалів, концентрації інтелектуального потенціалу на ключових напрямках розвитку [18].

Звичайно, інвестиційний процес розпочинається з мотивації інвестиційної діяльності. Основним мотивом такої діяльності є надлишок певних коштів у суб'єкта господарювання або приватної особи, яких не влаштовують відсотки за банківськими депозитами. Інвестор, що є власником цих нагромаджень (збережень), прагне придбати на інвестиційному ринку фінансові активи або інвестиційні товари (реальні активи), тобто здійснити інвестиції [19].

При виборі об'єкта інвестування проводиться низка передінвестиційних досліджень: вивчаються всі інвестиційні ризики, проводяться маркетингові дослідження, оцінюються напрямки інвестування. Обґрунтування доцільності інвестицій потребує розгляду якомога більшої кількості інвестиційних проектів із метою вибору найкращого. Звичайно, в цій справі інвестору допомагають інші учасники (посередники) інвестиційного процесу.

Для інвестування, як правило, не вистачає власних коштів інвестора і тому він прагне використати позичковий, або залучений капітал, тобто використати інші джерела фінансування. Визначення джерел фінансування

(інвестиційних ресурсів), обґрунтування їх структури передувє інвестуванню, воно необхідне для переконання й залучення до проекту інших учасників інвестиційного процесу.

Ресурсне забезпечення об'єкта інвестування здійснюється також за допомогою інших учасників інвестиційної діяльності, як правило, на контрактних засадах.

Освоєння інвестицій означає їх капіталізацію, тобто створення фінансових та реальних активів. Введенням в експлуатацію не закінчується реалізація інвестиційного проекту. У процесі експлуатації проект потребує нових інвестицій для підтримки виробництва і його розвитку, таким чином, починається знову процес передінвестиційних досліджень.

Інвестиційне проектування – це розробка комплексу технічної документації, яка містить техніко-економічне обґрунтування (креслення, пояснювальні записки, бізнес план інвестиційного проекту та інші матеріали), необхідні для здійснення проекту. Його невід'ємною частиною є розробка калькуляції, яка визначає вартість інвестиційного проекту для підприємства.

Здійснення інвестиційної діяльності передбачає необхідність управління нею, що реалізується через інвестиційний менеджмент. Інвестиційний менеджмент – це процес управління усіма аспектами інвестиційної діяльності підприємства. Він передбачає управління всіма функціональними сферами підприємства щодо питань інвестиційної діяльності: фінансами, маркетингом, трудовими ресурсами, виробництвом, інноваціями.

Ефективність системи інвестиційного менеджменту визначається здатністю виконувати основні функції, проте вона невірно виділяє ці функції відповідно до функцій менеджменту: планування, організація, контроль, регулювання, мотивація. Однак, інвестиційний менеджмент має свої специфічні функції, які виокремлюють його із загального менеджменту на підприємстві [20].

Функції інвестиційного менеджменту на рівні підприємства охоплюють усі аспекти інвестиційної діяльності: від аналізу інвестиційного ринку та розробки інвестиційної стратегії до корегування інвестиційного портфелю підприємства. Тут можна погодитися з тим, що цілі та функції інвестиційного менеджменту розглядається як для управління окремими інвестиційними проектами.

Різниця в тому, що об'єктом управління в першому випадку є сукупність інвестиційних проектів підприємства, а в іншому – один проект. Принципи інвестиційного менеджменту та інвестиційної діяльності є загальними для всіх видів підприємницької діяльності.

Отже, теоретичні та практичні проблеми розвитку інвестування завжди посідали одне з головних місць у системі наукових досліджень практично всіх економічних шкіл та течій, і на нинішньому етапі постіндустріального розвитку цивілізованого суспільства вони не втратили своєї актуальності. І для будь-якої економічної системи інвестиційна діяльність як важлива складова розвитку економіки завжди виступатиме об'єктом уваги науковців і практиків, а кожному із етапів економічного розвитку відповідатиме своє бачення економічної природи інвестицій, а, отже, і потребує специфічних підходів до їх аналізу, оцінки і прогнозування.

Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект. Інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій.

Набуло подальшого розвитку визначення інвестиційної діяльності підприємства як процесу, що характеризується гармонійним поєднанням у взаємодії таких ключових компонентів, як суб'єкти інвестиційного процесу, які здійснюють управлінський вплив і регулювання об'єктів інвестування, зокрема за допомогою фінансового забезпечення інвестицій, з метою досягнення економічного та соціального ефекту для підприємства.

1.2 Формування інвестиційної стратегії підприємства для забезпечення економічного розвитку

За сучасних умов господарювання суб'єктів підприємництва особливої актуальності набувають питання обґрунтування та вибору перспективних напрямів інвестування та розробки ефективної інвестиційної стратегії підприємства, від якої залежить його економічний розвиток.

При цьому стає неможливим управління інвестиційною діяльністю підприємств лише за допомогою традиційних підходів інвестиційного менеджменту. Незважаючи на велику кількість робіт із зазначеної тематики, необхідними є подальше дослідження та систематизація методичних підходів до розробки інвестиційної стратегії підприємства.

На сьогоднішній день керівники вітчизняних підприємств стикаються з необхідністю приймати управлінські рішення, зокрема щодо інвестицій, в умовах високого ступеня невизначеності наслідків цих рішень. Процес прийняття інвестиційних рішень ґрунтується на принципах стратегічного інвестиційного планування, яке повинне забезпечити узгодження довгострокових цілей підприємства з необхідними для їх досягнення ресурсами [21].

Найважливішим інструментом розробки і реалізації управлінських рішень щодо інвестиційної діяльності підприємства є інвестиційна стратегія. Дослідження точок зору різних науковців, наведених у табл. 1.1, дало змогу зробити висновок, що більшість учених розуміє інвестиційну стратегію як систему довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства та шляхів (засобів) їх досягнення.

Узагальнюючи досліджені теоретичні підходи до визначення поняття «інвестиційна стратегія», можна зробити висновок, що інвестиційна стратегія підприємства є системною концепцією, яка відображає сутність інвестиційної діяльності підприємства та спрямовує її розвиток. Розробка інвестиційної стратегії має велике значення для розвитку підприємства.

Таблиця 1.1 – Сутність поняття «інвестиційна стратегія підприємства»

Автор	Визначення поняття
Г. В. Козаченко [4]	Система довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства, які визначені загальними завданнями його розвитку та інвестиційною ідеологією, а також вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення
А. В. Череп [11]	Система довгострокових цілей інвестиційної діяльності і набір найбільш ефективних шляхів їх досягнення
В. В. Лойко [21]	Стратегія поведінки фірми в області інвестиційної діяльності, яка знаходить свою подальшу конкретизацію в процесі розробки тактики управління шляхом формування інвестиційного портфелю та спрямована на розвиток підприємства з врахуванням перспективної спрямованості
В. П. Галушко [22]	Генеральний план дій у сфері інвестиційної діяльності підприємства, що визначає пріоритети її напрямів і форм, характер формування інвестиційних ресурсів і послідовність етапів реалізації довгострокових інвестиційних цілей, що забезпечують передбачений загальний розвиток підприємства
А. В. Федоренко [23]	Система обраних довгострокових цілей і засобів їх досягнення, що реалізуються в інвестиційній діяльності підприємства
К. А. Грачова [24]	Інвестиційна стратегія полягає у формуванні системи довготермінових завдань інвестиційної діяльності підприємства і забезпеченні вибору найефективніших шляхів їх досягнення
І. О. Маслюк [25]	Процес формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності та вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення на базі прогнозування умов здійснення цієї діяльності, кон'юнктури інвестиційного ринку як у цілому, так і на окремих його сегментах

На вибір інвестиційної стратегії підприємства впливає безліч чинників внутрішнього та зовнішнього середовища діяльності підприємства. Систематизувавши теоретичні підходи до визначення чинників, які впливають на вибір інвестиційної стратегії підприємства, можемо зазначити, що серед науковців немає однозначної думки з цього питання, однак можна відокремити фактори, які є найбільш вагомими при обґрунтуванні та виборі інвестиційної стратегії розвитку, оскільки вони охоплюють усі аспекти діяльності підприємства, а їх аналіз дає змогу найбільш повно оцінити стан розвитку підприємства, вивчити специфіку його діяльності та на основі цього обрати найбільш ефективну інвестиційну стратегію розвитку.

До ключових факторів, які впливають на вибір інвестиційної стратегії підприємства для забезпечення економічної безпеки, відносяться:

- існуюча загальна стратегія розвитку підприємства і система його цілей;
- стадія життєвого циклу підприємства;
- стан зовнішнього та внутрішнього ринків інвестиційних ресурсів;
- рівень інвестиційних ризиків;
- інвестиційна привабливість підприємства як об'єкта інвестування.

Проведений аналіз дав можливість визначити основні загальноприйняті етапи розробки інвестиційної стратегії підприємства, до яких належать:

- 1) постановка стратегічних і тактичних цілей інвестиційної діяльності;
- 2) аналіз поточного стану підприємства та його зовнішнього середовища;
- 3) розробка найбільш ефективних шляхів реалізації поставлених цілей (визначення напрямів інвестування та джерел фінансування);
- 4) встановлення термінів реалізації певних етапів інвестиційної стратегії;
- 5) розробка системи організаційно-економічних заходів для реалізації обраної інвестиційної стратегії;
- 6) контроль за виконанням поставлених завдань;
- 7) оцінка результатів розробленої інвестиційної стратегії;
- 8) корегування інвестиційної стратегії з урахуванням змін у стані підприємства та зовнішнього середовища його діяльності [26].

Отже, розробка інвестиційної стратегії за наведеними вище етапами дає змогу приймати ефективні управлінські рішення, які спрямовані на розвиток підприємства та підвищення рівня його економічної безпеки.

В умовах нестабільного стану економіки значно підвищується роль ретельно розробленої інвестиційної стратегії, яка забезпечує ефективний розвиток підприємства. Будь-яке підприємство працює на ринку при постійних змінах зовнішнього середовища, що зумовлює імовірність появи негативних відхилень у функціонуванні об'єктів управління і породжує певний ризик. Суттєво знизити можливість виникнення останнього та

ефективно використати переваги діяльності підприємства з урахуванням його позиції на ринку дає можливість вдало розроблена стратегія.

Порівняно високі витрати на розробку стратегії (на успішних великих українських підприємствах середня величина питомої ваги на розробку інвестиційної стратегії складає 18% від загальної величини витрат на її впровадження [27]) не гарантують досягнення запланованої ефективності. Це пов'язано не лише з мінливістю середовища, але й з відсутністю якісно розробленої стратегії на більшості підприємствах.

Стратегія розвитку підприємства, як правило, вимагає здійснення інвестицій, що, на нашу думку, дозволяє назвати інвестиційну стратегію стрижневою функціональною стратегією підприємства.

Процес обґрунтування інвестиційної стратегії складається з чотирьох етапів. Серед них: виявлення потенційних проектів інвестування; визначення витрат і вигод, пов'язаних з реалізацією проекту; оцінювання запропонованих проектів; складання бюджету інвестиційного проекту. На нашу думку, ці етапи характеризують тільки процес відбору та обґрунтування інвестиційних проектів, а не інвестиційної стратегії.

У роботах дослідників представлені подібні основні етапи формування інвестиційної стратегії, які полягають у проведенні аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності підприємства, визначенні стратегічних цілей інвестиційної діяльності та способів формування необхідних ресурсів, виборі стратегічних альтернатив інвестиційної діяльності (інвестиційних проектів), розробці відповідних організаційно-економічних заходів та оцінці результативності розробленої стратегії.

При цьому управління інвестиціями зводиться до оперативного управління інвестиційними проектами. Такий підхід дозволяє дібрати інвестиційні проекти у програму та реалізувати їх, але не дає уявлення про стратегічні дії у випадку виникнення непередбачуваних обставин, що може спричинити недоречність розробленої стратегії навіть на момент її впровадження [28].

Доцільно розглядати функціональні стратегії не у «площинному» просторі, а у «багатовимірному», пов'язуючи дві функціональні стратегії і відповідно виокремлювати інноваційно-інвестиційну складову такого простору. Відображення у формуванні інвестиційної стратегії її зв'язку з однією з функціональних стратегій недостатньо для визначення ролі кожного відділу у цьому процесі.

Розроблена стратегія повинна дозволити встановити чіткі цілі для кожного підрозділу і постійно враховувати вплив змін зовнішніх факторів на діяльність підприємства у довгостроковому періоді, що не простежується у згадуваних роботах.

Загальний організаційно-економічний механізм формування інвестиційної стратегії описує основні етапи обґрунтування можливостей та доцільності реалізації даної стратегії. Механізм адаптації інвестиційної стратегії компанії до конкурентного інвестиційного середовища з виділенням макросередовища науково-технічних досягнень відображає інноваційну складову інвестиційної стратегії. Цей механізм реагує на зміни у розробленій стратегії під впливом появи нових можливостей шляхом оцінки фінансової та матеріальної спроможності підприємства адаптуватись до нових вимог середовища [29].

Інвестиційна стратегія як одна з функціональних стратегій взаємопов'язана з іншими елементами стратегічного вибору підприємства. Розуміння взаємозв'язку між функціональними стратегіями дозволяє більш ефективно будувати процес розробки та реалізації інвестиційної стратегії, а тому потребує його відображення у процесі її формування. Відповідно, є потреба в розробці процесу формування інвестиційної стратегії підприємств з урахуванням її взаємозв'язку з іншими функціональними стратегіями і впливу чинників зовнішнього середовища.

Формування інвестиційної стратегії ґрунтується на принципах та підходах стратегічного управління. У процесі розробки даної стратегії увагу слід акцентувати не тільки на характеристиці окремих заходів, але в більшій

мірі на визначенні послідовності кроків, обумовлених логічними і причинно-наслідковими зв'язками між ними.

Розроблена інвестиційна стратегія повинна забезпечити можливість реалізації загальних цілей підприємства, дозволити активно маневрувати інвестиційними ресурсами та швидко реалізовувати нові перспективні інвестиційні можливості, що виникають у зв'язку з розвитком НТП. Для досягнення встановлених стратегічних цілей інвестиційної діяльності та створення конкурентних переваг інвестиційна стратегія повинна бути узгоджена з іншими функціональними стратегіями, максимально використовувати внутрішній інвестиційний потенціал, враховувати заздалегідь можливі події розвитку факторів середовища функціонування підприємства, сформулювати значення основних критеріальних показників вибору інвестиційних проектів [30].

Для усунення деструктивного впливу чинників зовнішнього середовища необхідно проводити зміни у стратегічних цілях, коригувати стратегію з метою її узгодження з поточною діяльністю підприємства (принцип корегування), що й вимагає розгляду інвестиційної стратегії як процесу. При цьому варто зауважити, що перехід до нової скорегованої стратегії відбувається паралельно реалізації діючої (принцип спадковості) [31].

Визначимо місце інвестиційної стратегії у стратегічному наборі підприємства. Як відомо, ієрархія стратегій підприємства складається з корпоративної, ділової (конкурентної) та функціональних стратегій.

Під корпоративною стратегією розуміють головну (загальну) стратегію, яку розробляє підприємство, що веде свою бізнесову діяльність на різних ринках з диверсифікованою продукцією. На одногалузевому підприємстві корпоративна стратегія відсутня. Загалом же її можна описати декількома конкурентними стратегіями. Остання визначає яким чином підприємство буде вести конкурентну боротьбу на тому чи іншому ринку і від її вибору залежить характер інвестиційної стратегії та рівень участі підприємства в

інноваційному процесі.

Будь-яку ділову стратегію можна описати функціональними стратегіями. Оскільки у сучасній науковій літературі відсутній єдиний перелік цих стратегій, то необхідно конкретизувати набір функціональних стратегій. До основних функціональних стратегій можна віднести інноваційну чи інвестиційну, фінансову, виробничу, маркетингову та кадрову. На нашу думку, всі функціональні стратегії залежно від їх спрямованості можна поділити на: ті, що орієнтовані на розвиток об'єктів зовнішнього середовища (маркетингова стратегія); ті, що орієнтовані на розвиток об'єктів внутрішнього середовища (фінансова та виробнича стратегії).

Зауважимо, що інвестиційну стратегію у стратегічному наборі підприємства не завжди виділяють. Можна визначити такі умови актуальності розробки даної стратегії: інтенсивність змін факторів зовнішнього інвестиційного середовища, перехід до нової стадії життєвого циклу та кардинальні зміни цілей операційної діяльності підприємства, пов'язані з появою нових комерційних можливостей. На нашу думку, крім вище перерахованих умов, доцільність виділення інвестиційної стратегії у стратегічному наборі підприємства та її розробка зумовлені важливістю інвестиційної складової у забезпеченні ефективного розвитку підприємства та високим рівнем ризику здійснення інвестиційних витрат, що і потребує прискіпливої уваги до управління ними, особливо в кризових умовах функціонування економіки.

Звичайно, здійснювані інвестиції повинні мати інноваційний характер, тобто кошти слід вкладати в інновації, що забезпечить вирішення існуючих соціально-економічних завдань даного підприємства. Виділення інвестиційної стратегії, а не інноваційної, з нашого погляду доцільно, оскільки на більшості вітчизняних підприємств інновації складають близько двох відсотків від загальної суми інвестицій. Крім того, будь-який інноваційний проект потребує інвестицій, а тому його можна розглядати як

інвестиційний, як частину інвестиційної стратегії [32].

Стратегічні інвестиційні цілі визначаються під впливом потреб виробництва, що й вимагає від керівників здійснення реальних інвестицій з метою забезпечення ефективного розвитку підприємства. Відповідно, виокремлення виробничої стратегії у стратегічному наборі підприємства обов'язкове, як і її узгодження з маркетинговою стратегією. Остання орієнтує всі інші функціональні стратегії на ринкові цінності, характеризує ринок і продукт та сприяє врівноваженню обсягів виробництва та реалізації продукції. В свою чергу, обсяги реалізації виробленої продукції впливають на здатність підприємства відшкодувати понесені інвестиційні витрати, що й потребує узгодження стратегічних цілей виробничої та інвестиційної діяльності [33].

Формування інвестиційної стратегії та обсяги інвестиційних витрат в значній мірі залежать від спроможності підприємства їх фінансувати: чи є необхідні фінансові ресурси у власності підприємства, чи здатне воно залучати їх зовні при потребі. Вирішення цих питань у результаті вимагає узгодження стратегічних цілей інвестиційної та фінансової діяльності, до того ж прийняті рішення впливають на альтернативність вибору інвестиційних проектів та ефективність їх реалізації.

Забезпечити якісну розробку та реалізацію інвестиційної стратегії – функція кваліфікованої команди спеціалістів. Проте, ми не виділяємо кадрову стратегію у процесі формування інвестиційної стратегії, оскільки вважаємо, що витрати понесені на розвиток персоналу можна розглядати як інвестиційні (досягається соціальний ефект), а опір процесу впровадження стратегії як і її кадрове забезпечення може бути врахований у процесі розробки заходів з її реалізації та розглядатись як частина управлінського процесу.

Вище описані вимоги до розробленої інвестиційної стратегії та виділені функціональні стратегії були враховані при побудові процесу формування інвестиційної стратегії для посилення економічної безпеки (рис. 1.2).

Рисунок 1.2 – Алгоритм формування інвестиційної стратегії для забезпечення економічного розвитку підприємства

Такий алгоритм сприяє встановленню чітких завдань та відповідальності для кожного з підрозділів, що безпосередньо повинні приймати участь у процесі управління інвестиційною стратегією. У випадку, якщо стратегію було розроблено зовнішньою по відношенню до підприємства організацією з комерційною метою, то така інвестиційна стратегія потребує визначення її відповідності даному підприємству. Така ситуація можлива у разі відсутності належної кваліфікації персоналу, відсутності у нього відповідного досвіду, на етапі значних змін для підприємства.

Серед основних функціональних стратегій, які мають найбільший вплив на здійснення інвестицій у довгостроковій перспективі виокремлено та враховано виробничу, фінансову та маркетингову.

Розроблена інвестиційна стратегія повинна відповідати вимогам стратегічного управління та бути адекватною зовнішньому середовищу підприємства, сприяти його розвитку та забезпеченню конкурентних переваг.

1.3 Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємства

В умовах фінансової нестабільності та дефіцитності оборотних активів наявність фінансових ресурсів є одним із визначальних факторів розвитку підприємств, а ефективність їх діяльності безпосередньо залежить від того, наскільки швидко кошти, вкладені в активи, перетворюються в реальні гроші. Рівень конкурентоспроможності значною мірою формує ефективність управління фінансами, тобто визначення загальної потреби у фінансових ресурсах – їх оптимальної структури та умов залучення. Управління фінансами передбачає не лише ефективне використання вже накопиченої частини фінансових ресурсів, а й формування додаткових, що забезпечують майбутній розвиток підприємства і сприяють підвищенню його конкурентоспроможності та ефективності інвестиційної діяльності.

Однією з основних проблем, що гальмує ефективне здійснення інвестиційної діяльності, є недостатній обсяг фінансового забезпечення. Водночас, належний рівень фінансування інвестиційної діяльності є чинником соціально-економічного зростання як окремих підприємств, так і країни у цілому, оскільки ефективне фінансове забезпечення цієї діяльності сприяє вирішенню економічних, соціальних, екологічних та інших проблем розвитку сучасного суспільства [34].

Головною метою інвестиційної діяльності є досягнення конкурентоспроможності на мікро-, мезо- та макрорівнях у результаті впровадження інвестицій на основі наукових досягнень і передового досвіду,

а відтак підвищення прибутковості та ефективності діяльності економічних систем у цілому [35].

Проведення інвестиційної діяльності підприємством потребує відповідних ресурсів: фінансових, трудових, матеріальних, виробничих, технологічних тощо. Основними серед них є фінансові ресурси, оскільки досить часто саме через відсутність належного фінансування цікаві інвестиційні ідеї не знаходять практичної реалізації.

За підрахунками фахівців, для досягнення рівня інтенсивного споживання інновації народним господарством співвідношення між витратами трьох головних стадій життєвого циклу продукту (фундаментальні дослідження – конструкторсько-технологічні розробки, створення дослідного зразка – промислове освоєння) має становити 1:10:100. Це означає, що витрати на реалізацію одного інвестиційного проекту в середньому в 100 разів вищі, ніж витрати на одержання необхідних для нього результатів фундаментальних досліджень [36].

Саме тому важливу роль в інвестиційній діяльності відіграє фінансове забезпечення. В економічній літературі існують різні погляди щодо економічної сутності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства (табл. 1.2).

На думку багатьох учених фінансове забезпечення є тотожним фінансуванню і передбачає як формування фінансових ресурсів з метою ефективного здійснення інвестиційної діяльності, так і процес їх використання. Зокрема В. М. Кузьменко визначає фінансове забезпечення як сукупність економічних відносин, що виникають з приводу пошуку, залучення та ефективного використання фінансових ресурсів й організаційно-управлінських принципів, методів і форм їх впливу на соціально-економічну життєдіяльність [35].

Натомість А. М. Михайлов виділяє п'ять науково-методичних підходів до розуміння сутності поняття «фінансове забезпечення» – ресурсний, витратний, структурний, функціональний, комплексний. Відповідно до

комплексного підходу авторка визначає фінансове забезпечення інвестиційної діяльності як сукупність економічних відносин, що виникають з приводу пошуку, залучення та ефективного використання фінансових ресурсів, а також організаційно-управлінських принципів, методів і форм впливу цих ресурсів на інвестиційний розвиток національної економіки [36].

Таблиця 1.2 – Підходи до тлумачення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства

Автор	Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності
В. М. Кузьменко [35]	Певна система економічних відносин, що виникають з приводу пошуку, залучення та ефективного використання фінансових ресурсів й організаційно-управлінських принципів, методів і форм їх впливу на соціально-економічну життєдіяльність
А. М. Михайлов [36]	Сукупність економічних відносин, що виникають з приводу пошуку, залучення та ефективного використання фінансових ресурсів, а також організаційно-управлінських принципів, методів і форм впливу цих ресурсів на інвестиційний розвиток національної економіки
О. Л. Ворсовський [37]	Реалізація неперервного характеру відтворювальних процесів за рахунок власних та залучених фінансових ресурсів із виокремленням механізму фінансового забезпечення, формування структури капіталу, планування і бюджетування та балансування грошових потоків
М. А. Однорог [38]	Сукупність взаємопов'язаних елементів (суб'єктів, об'єктів, джерел і методів фінансування інвестиційної діяльності), спрямовану на стимулювання фінансування інвестиційної діяльності, здійснення якої потребує значної концентрації фінансових ресурсів для отримання певного економічного ефекту
Т. В. Пімоненко [39]	Цілісний процес, що охоплює власне фінансове забезпечення, можливості нагромадження і відтворення фінансових ресурсів, а також його регулятивний потенціал

Вчений О. Л. Ворсовський розглядає фінансове забезпечення діяльності з позиції реалізації неперервного характеру відтворювальних процесів за рахунок власних та залучених фінансових ресурсів із виокремленням механізму фінансового забезпечення, формування структури капіталу, планування, бюджетування і балансування грошових потоків підприємства [37].

Проаналізувавши підходи зазначеної групи авторів, можна виділити певні взаємопов'язані етапи фінансового забезпечення.

Перший – це формування необхідного обсягу фінансового забезпечення інвестиційної діяльності, що передбачає визначення:

- загальної потреби у фінансових ресурсах;
- обсягу внутрішніх (власних) фінансових ресурсів для фінансування інвестиційної діяльності;
- обсягу та вартості необхідних зовнішніх фінансових ресурсів для фінансування інвестиційної діяльності;
- форм і методів фінансування;
- каналів залучення потрібної кількості зовнішніх фінансових ресурсів.

Другий етап – використання сформованих фінансових ресурсів у процесі інвестиційної діяльності.

Третій етап – отримання ефекту від використаного фінансового забезпечення (досягнення бажаного фінансового результату, необхідного рівня рентабельності та прибутковості інвесторів, покриття інших витрат за зовнішніми фінансовими ресурсами).

Інша група вчених (О. Л. Ворсовський, М. А. Однорог та Т. В. Пімоненко) вважає, що поняття «фінансове забезпечення» та «фінансування» не є тотожними і потребують розмежування. На їх думку недоцільно ототожнювати фінансове забезпечення інвестиційної діяльності, яке полягає у формуванні ресурсної бази, та фінансування, що передбачає розподіл нагромаджених коштів.

Безперервне надходження фінансових ресурсів на інвестиційні потреби залежить від доступності й достатності джерел. Тому для активізації інвестиційних процесів необхідним є формування ефективної системи фінансового забезпечення інвестиційного розвитку. Фінансове забезпечення означає пошук і вибір джерел фінансових ресурсів, тоді як фінансування передбачає процес використання цих фінансових ресурсів [38].

Також слід зазначити, що Т. В. Пімоненко визначає фінансове забезпечення інвестиційної діяльності як сукупність взаємопов'язаних елементів (суб'єктів, об'єктів, джерел і методів фінансування інвестиційної діяльності), спрямовану на стимулювання фінансування інвестиційної діяльності, здійснення якої потребує значної концентрації фінансових ресурсів для отримання певного економічного ефекту [39].

Тоді як М. А. Однорог розуміє фінансове забезпечення як цілісний процес, що охоплює власне фінансове забезпечення, можливості нагромадження і відтворення фінансових ресурсів, а також його регулятивний потенціал. Зважаючи на те, що економічну основу фінансового забезпечення становлять фінансові ресурси, головні його проблеми вбачають у їх відсутності.

Найпоширенішим є визначення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності як комплексу методів та важелів впливу на інвестиційну діяльність, який реалізується в різних формах через відповідну систему фінансування. Виходячи з такого розуміння, основними складовими фінансового забезпечення інвестиційної діяльності є методи та форми фінансування, важелі впливу на інвестиційну діяльність, джерела надходження коштів, моніторинг і контроль за фінансуванням інвестиційної діяльності.

Водночас, якщо розмежовувати поняття «фінансування» та «фінансове забезпечення», то постає таке дискусійне питання: яким чином визначити необхідність чи доцільність додаткового залучення коштів в інвестиційну діяльність. Відомо, що інвестиційна діяльність – це тривалий процес, на який впливають фактори часу, невизначеності, ризику, ліквідності, тож очевидно, що потреби у фінансуванні інвестиційної діяльності на різних її етапах є неоднаковими і вимагають постійного коригування. Але найважливішим завданням суб'єктів господарювання на різних рівнях є ефективне використання фінансових ресурсів у ході інвестиційної діяльності.

Згідно із Законом України «Про інвестиційну діяльність» джерелами

фінансового забезпечення цієї діяльності є: кошти Державного бюджету України; кошти місцевих бюджетів і кошти бюджету Автономної Республіки Крим; власні кошти спеціалізованих державних та комунальних інвестиційних фінансово-кредитних установ; власні чи запозичені кошти суб'єктів інвестиційної діяльності; кошти (інвестиції) будь-яких фізичних і юридичних осіб; інші фінансові джерела, не заборонені законодавством України [40].

Однаковий обсяг фінансового забезпечення інвестиційної діяльності різними підприємствами може використовуватись по-різному, а тому й давати різний рівень прибутку, рентабельності. Тому досить важливо оцінити ефективність фінансового забезпечення, яка розраховується як співвідношення корисності, отриманої від нього, та вартості, сплаченої підприємством для залучення певних джерел фінансового забезпечення або ж можливого їх альтернативного використання. Система фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства подана в табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Основні складові системи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства

№ з/п	Компоненти системи фінансового забезпечення інвестицій	Деталізація складових за кожним компонентом системи фінансового забезпечення інвестицій
1.	Способи фінансування інвестиційної діяльності	Внутрішнє фінансування
		Зовнішнє фінансування
2.	Форми фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств	Самофінансування
		Бюджетне фінансування
		Проектне інвестування
		Кредитування інвестиційної діяльності
3.	Джерела фінансування інвестиційної діяльності	Власні кошти
		Залучені фінансові ресурси
		Позиковий капітал
4.	Фінансові інструменти забезпечення та підтримки інвестиційної діяльності	Державні гарантії кредитування та фінансування
		Можливість прискореної амортизації
		Пільгові оподаткування та кредитування
		Субсидії, дотації, інформаційно-технічна допомога
5.	Організаційні структури інституційної підтримки інвестиційної діяльності	

Наведені складові відображають головні аспекти організації процесу фінансування інвестиційної діяльності на підприємствах, які необхідно враховувати під час здійснення даного виду діяльності. Основними її принципами мають стати:

- чітка цільова орієнтація;
- обґрунтованість інструментів та методів, які будуть використані;
- залучення всіх можливих джерел фінансування інвестиційної діяльності;
- використання максимальної кількості технічних, технологічних, організаційних та інших видів інвестицій;
- постійне пристосування до змінних умов навколишнього середовища [41].

Виокремлюють такі форми фінансового забезпечення підприємств: самофінансування, бюджетне фінансування, банківське кредитування та проектне інвестування.

На сучасному етапі розвитку національної економіки головними проблемами фінансового забезпечення інвестиційної діяльності українських підприємств залишаються: недосконалість нормативно-правової бази; недостатнє фінансування зі сторони приватного сектора; низький рівень банківського кредитування; відсутність механізму перерозподілу інвестиційних ресурсів населення на користь інвестиційного сектора; несприятливий інвестиційний клімат для іноземних інвесторів тощо.

Задля збільшення обсягів фінансування інвестиційної діяльності необхідно опиратися на світовий досвід: активно розвивати банківський сектор у частині залучення цільових інвестицій, фінансування перспективних науково-технічних досягнень; створювати венчурні фонди; залучати як прямі, так і портфельні іноземні інвестиції.

Ці заходи потребують: створення спеціальних умов оподаткування; сприятливого інвестиційного клімату (підтримку політичної та макроекономічної стабільності); формування прозорої нормативно-

законодавчої бази; упровадження системи гарантій фінансових ризиків.

Таким чином, фінансове забезпечення інвестиційної діяльності передбачає реалізацію заходів із залучення необхідного обсягу фінансових ресурсів для фінансування нововведень підприємства. Основним завданням фінансового забезпечення є прийняття рішень щодо визначення джерел ресурсів фінансування інвестиційної діяльності, формування необхідних їх обсягів та оптимізації.

В науковій літературі існують різні підходи щодо визначення економічної сутності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності. На думку низки вчених, фінансове забезпечення є тотожним фінансуванню і має такі складові, як формування фінансових ресурсів з метою ефективного здійснення інвестиційної діяльності та процес їх використання. Інші вчені чітко розмежовують процес формування фінансових ресурсів, який, на їх погляд, і є фінансовим забезпеченням, та процес фінансування, тобто використання фінансових ресурсів.

Набуло подальшого розвитку визначення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств як сукупність економічних відносин, що виникають між суб'єктами інвестиційної діяльності з приводу пошуку, залучення та ефективного використання фінансових ресурсів з метою отримання економічного ефекту із використанням організаційно-управлінських принципів, методів і форм впливу цих ресурсів на інвестиційну діяльність.

Висновки до розділу 1

Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект. Інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій.

Набуло подальшого розвитку визначення інвестиційної діяльності підприємства як процесу, що характеризується гармонійним поєднанням у взаємодії таких ключових компонентів, як суб'єкти інвестиційного процесу, які здійснюють управлінський вплив і регулювання об'єктів інвестування, зокрема за допомогою фінансового забезпечення інвестицій, з метою досягнення економічного та соціального ефекту для підприємства.

Вдосконалений алгоритм формування інвестиційної стратегії для забезпечення економічного розвитку підприємства, що обов'язково має передбачати пошук і обґрунтування джерел фінансування інвестиційної стратегії для ефективної реалізації інвестиційної діяльності.

Серед основних функціональних стратегій, які мають найбільший вплив на здійснення інвестицій у довгостроковій перспективі виокремлено та враховано виробничу, фінансову та маркетингову. Розроблена інвестиційна стратегія повинна відповідати вимогам стратегічного управління та бути адекватною зовнішньому середовищу підприємства, сприяти його розвитку та забезпеченню конкурентних переваг.

Набуло подальшого розвитку визначення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств як сукупність економічних відносин, що виникають між суб'єктами інвестиційної діяльності з приводу пошуку, залучення та ефективного використання фінансових ресурсів з метою отримання економічного ефекту із використанням організаційно-управлінських принципів, методів і форм впливу цих ресурсів на інвестиційну діяльність.

2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «ЕЛЬВОРТІ»

2.1 Організаційно-економічна характеристика АТ «Ельворті»

Сьогодні АТ «Ельворті» є провідним та одним із найбільших підприємств сільськогосподарського машинобудування в Україні, що вже майже півтора століття виготовляє високоякісну сільгосптехніку як для внутрішнього ринку, так і для ринків ближнього та дальнього зарубіжжя.

Місія підприємства – це виробництво посівної та ґрунтообробної техніки високого технічного рівня на основі нових технологій для максимального задоволення потреб споживачів, забезпечення гармонійного розвитку акціонерного товариства в інтересах персоналу, акціонерів і регіону.

Мета підприємства полягає в забезпеченні українського виробника сільськогосподарської продукції високопродуктивною, надійною та доступною за ціною сільгосптехнікою вітчизняного виробництва, що за якісними характеристиками не поступається світовим аналогам [42].

На підприємстві впроваджено систему управління якістю за міжнародним стандартом ISO 9001, ще в 2016 р. АТ «Ельворті» пройшло сертифікацію системи управління якістю за новою версією міжнародного стандарту ISO 9001:2015.

Структуру підприємства складають виробничі підрозділи та відділи й служби в апараті управління. Так, виробнича структура включає в себе продуктові команди. Продуктова команда – це команда виробничого процесу, що виготовляє однорідний продукт від його проектування та впровадження у серійне виробництво до відвантаження покупцеві. На підприємстві їх п'ять:

- 1) зернових машин – ПКЗМ;

- 2) просапних машин – ПКПМ;
- 3) широкозахватних машин – ПКШМ;
- 4) будівельно-дорожніх машин – ПКБДМ;
- 5) робочих органів – ПКРО.

Апарат управління підприємства включає такі служби:

- технічна служба, до якої відносяться відділи головного механіка, головного енергетика, головного технолога, будівництва та експлуатації основних засобів, інструментально-нормативний відділ та служба головного конструктора;
- служба якості, до якої відносяться відділи технічного контролю, метрології та стандартизації, сервісного обслуговування та центральна заводська лабораторія;
- управління планування та логістики, що включає в себе відділи закупівель, планування виробництва, внутрішньої логістики та бюро складського господарства;
- економічні служби, до складу яких входять головна бухгалтерія, відділи організації й оплати праці, планово-економічний та інформаційних технологій;
- служба управління персоналом включає в себе відділи управління персоналом та господарчо-побутовий;
- відділ охорони праці;
- служба безпеки;
- група розвитку постачальників [43].

Реалізацію продукції здійснює торговий дім АТ «Ельворті». Підприємство пропонує широкий асортимент посівної та ґрунтообробної техніки, що відповідає сучасним агротехнологіям:

- сівалки для сівби зернових та просапних культур;
- культиватори для суцільного та міжрядкового обробітку ґрунту;
- борони дискові для ресурсозберігаючого передпосівного та основного обробітку ґрунту, знищення бур'янів та подрібнення пожнивних

залишків після прибирання посівних культур;

- посівні комплекси для смугового посіву зернових, зернобобових та інших культур за мінімальною і традиційною технологіями обробки ґрунту;
- обприскувачі для внесення в ґрунт рідких мінеральних добрив і засобів захисту рослин;
- запасні частини для сільськогосподарської техніки.

Також в останні роки підприємство освоїло принципово нові види продукції: фронтальний навантажувач, призначений для завантаження, розвантаження сільськогосподарських сипучих і об'ємних матеріалів, рулонів, копиць, а також вугілля, гравію, піску, мінеральних добрив та тарних і штучних вантажів на будівельних і монтажних роботах; екскаватор-навантажувач ELEX 81A, в розробці якого були задіяні власне конструкторське бюро та технічні напрацювання провідних закордонних виробників. Товариство також здійснює й інші види діяльності: науково-технічні та конструкторські розробки, виготовлення експериментальних зразків і замовлень, виконання робіт промислового й непромислового характеру для сторонніх потреб та підвищення кваліфікації.

Підприємство реалізує свою продукцію на території України, в країні Західної та Східної Європи. Основним ринком збуту є Україна. Реалізація техніки відбувається через власну дилерську мережу з повноваженнями технічних центрів, причому не тільки в Україні, а й у Республіці Білорусь, Казахстані, Киргизії, Вірменії та Молдові, також продажі здійснюються безпосередньо з заводу до кінцевого споживача.

Ринкова частка продажів АТ «Ельворті» за 2019 р. становила:

- сівалки зернові 50%;
- сівалки просапні 28%;
- культиватори просапні 65%;
- культиватори суцільні 15%;
- дискові борони 38%;
- обприскувачі 5%;

– посівні комплекси 8%.

У 2019 р. відбулося зростання ринкової частки підприємства, при цьому найбільший показник зростання по просапним культиваторам становить 27%, по дисковим боронам зростання склало 9%, менш значне, але також зростання, відбулося по зерновим сівалкам – на 3% та по суцільним культиваторам – на 2%. Без змін залишилась ринкова частка по обприскувачам та посівним комплексам. Зменшилася частка тільки по одному виду продукції – сівалкам просапним – на 8% (рис. 2.1).

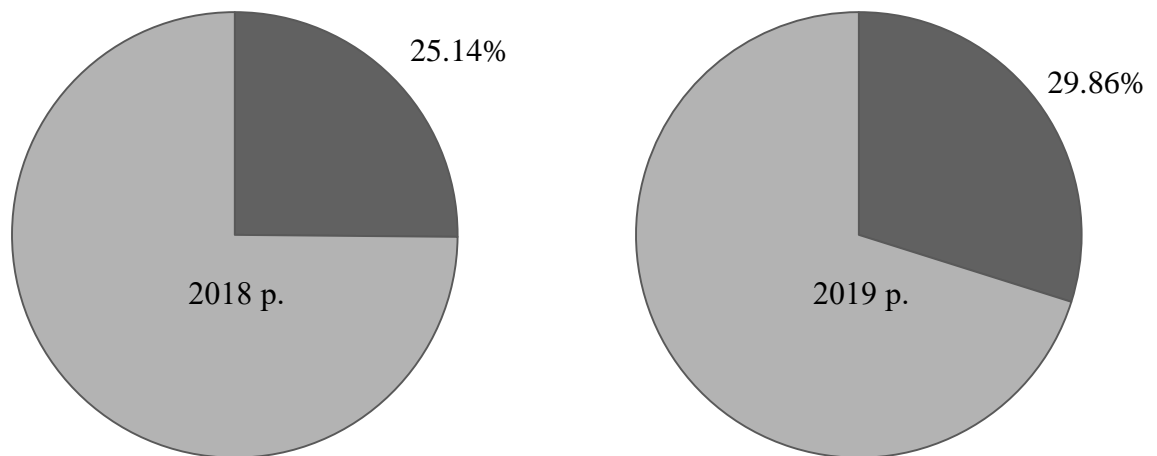

Рисунок 2.1 – Зростання загальної ринкової частки продажів АТ «Ельворті»

Щодо формування та зміцнення корпоративної культури компанії, то за 2019 р. загальна кількість штатних працівників (середньооблікова чисельність) склала 822 особи, і зменшилась в порівнянні з 2018 р. на 126 осіб або на 13,3%, що пояснюється зменшенням обсягів виробництва та реалізації продукції підприємством.

У загальній кількості працівників жінки складають 32,8% (270 осіб), з них на керівних посадах 23 особи, їх частка серед всіх керівників становить 23 %. Співвідношення штатних та нештатних працівників становить 822 особи / 18 осіб (в тому числі, працівники за договорами цивільно-

правового характеру – 14 осіб, зовнішні сумісники – 4 особи). Працівники, які працюють на умовах неповного робочого часу відсутні (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Аналіз забезпеченості АТ «Ельворті» персоналом і динаміка фонду оплати праці за 2017-2019 рр.

Показники	Період аналізу			Відхилення			
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2019 р. до 2018 р.		2019 р. до 2017 р.	
				абс.	%	абс.	%
Середньооблікова чисельність штатних працівників, осіб	1104	948	822	-126	-13,29	-282	-25,54
Працівники за договорами цивільно-правового характеру, осіб	12	10	14	4	40,00	2	16,67
Зовнішні сумісники, осіб	5	4	4	0	0,00	-1	-20,00
Витрати на оплату праці, тис. грн	96681	105998	99010	-6988	-6,59	2329	2,41
Відрахування на соціальні заходи, тис. грн	21201	23260	21794	-1466	-6,30	593	2,80

Плинність кадрів за 2019 р. становить 21,3%, що незначно перевищує показник за 2018 р. (20,7%). Хоча на підприємстві спостерігається щорічне збільшення питомих витрат на оплату праці та відрахувань на соціальні заходи.

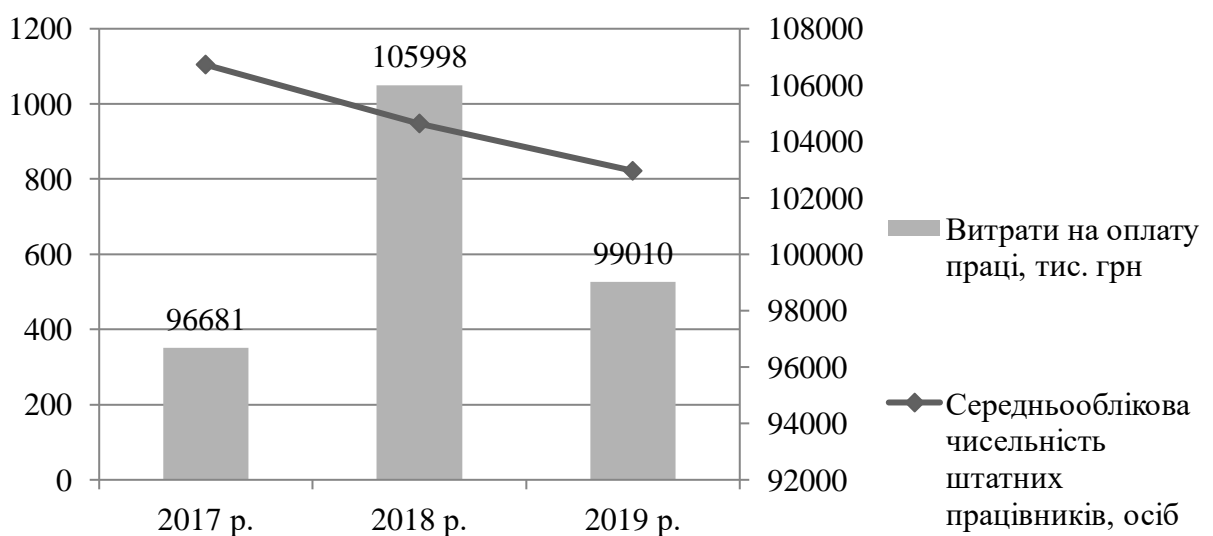

Рисунок 2.2 – Зміни чисельності і зарплати персоналу АТ «Ельворті»

Наприклад, середньомісячна зарплата постійно зростала в період з 2017 р. по 2019 р., у результаті на кінець періоду, що був проаналізований, її розмір становив досить пристойну суму в 10037,51 грн, утім це звісно середня величина (рис. 2.2).

Таблиця 2.2 – Оцінка впливу основних ризиків на фінансові результати АТ «Ельворті» в 2019 р.

Вид ризику	Зміст ризику	Упущена вигода		Втрати	
		Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн
Політичний	Вимоги законодавства щодо валютного контролю за господарськими операціями	–	–	2,4	1309
	Невизначеність із мораторієм на продаж землі	30,0	50264	–	–
Природний	Високий врожай зернових культур – низькі ціни на сільгосппродукцію – падіння платоспроможності фермерів	35,0	58641	–	–
	Погодні умови – зміщення сезону	20,0	33509	–	–
Валютний	Негативні курсові різниці за рахунок падіння курсу валюти контракту на продаж продукції	–	–	76,8	41432
Виробничий	Відсутність чи недостатня кількість кваліфікованої робочої сили	5,0	8377	–	–
	Висока вартість робочої сили	8,0	13404	20,8	11242
	Технічна поломка обладнання	2,0	3351	–	–
Разом		100,0	167546	100,0	53974

Для АТ «Ельворті» в 2019 р. мали місце різні ризики, що вплинули на результат виробничо-господарської діяльності. Для попередження та зниження ризиків на 2019 р. заплановано збільшити реалізацію продукції на території України (цей захід дасть можливість знизити ризик щодо негативних курсових різниць). Для підвищення кваліфікації робітників на

підприємстві впроваджена дуальна система навчання сумісно із навчальними закладами, яка дає змогу учням проходити практику на підприємстві та набувати кваліфікаційних навичок. Оцінку ризиків в 2019 р. можна відобразити в табл. 2.2 із визначенням упущеної вигоди та втрат, які знизили прибуток підприємства [44].

В наступній табл. 2.3 проаналізовані необоротні активи підприємства.

Таблиця 2.3 – Аналіз необоротних активів АТ «Ельворті» за період з 2017 р. по 2019 р., тис. грн

Показники	Станом на 31 грудня			Відхилення			
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2019 р. до 2018 р.		2019 р. до 2017 р.	
				тис. грн	%	тис. грн	%
Нематеріальні активи	2047	2696	2154	-542	-20,10	107	5,23
первісна вартість	5030	6633	6792	159	2,40	1762	35,03
накопичена амортизація	2983	3937	4638	701	17,81	1655	55,48
Незавершені капітальні інвестиції	8376	1358	550	-808	-59,50	-7826	-93,43
Основні засоби	444449	421110	379004	-42106	-10,00	-65445	-14,72
первісна вартість	666346	689172	692806	3634	0,53	26460	3,97
знос	221897	268062	313802	45740	17,06	91905	41,42
Інвестиційна нерухомість	19377	165222	168864	3642	2,20	149487	771,47
первісна вартість інвестиційної нерухомості	29737	0	0	0	×	-29737	-100,00
знос інвестиційної нерухомості	10360	0	0	0	×	-10360	-100,00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	800	800	800	0	0,00	0	0,00
інші фінансові інвестиції	7406	7406	7406	0	0,00	0	0,00
Всього необоротних активів	482455	598592	558778	-39814	-6,65	76323	15,82

За весь період, який був проаналізований, спостерігається зростання необоротних активів підприємства, так загальне збільшення становило 76323 тис. грн або 15,82%. У складі необоротних активів АТ «Ельворті» зменшилися лише незавершені капітальні інвестиції, які до речі в 2017 р.

зростали.

Втім у структурі необоротних активів левову частку мають саме основні засоби, що й впливають на загальне зростання, щоправда в 2018 р. суттєво збільшилася інвестиційна нерухомість підприємства – більше, ніж у 8 разів (рис. 2.3).

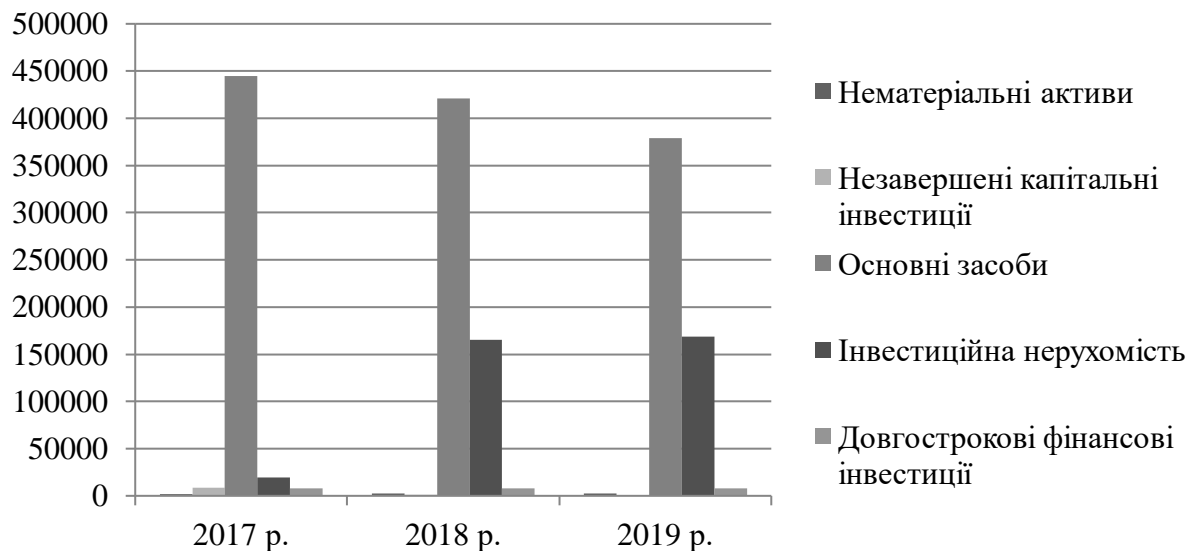

Рисунок 2.3 – Основні складові необоротних активів АТ «Ельворті» в динаміці, тис. грн

В табл. 2.4 проаналізовані оборотні активи підприємства за період з 2017 р. по 2019 р. За результатами горизонтального аналізу видно, що запаси збільшилися на 73489 тис. грн або 27,22%, але виробничі запаси зростали за весь період набагато більшими темпами.

Натомість незавершене виробництво зменшилося на 6,21%.

Готова продукція та товари підприємства збільшилися, що можна оцінювати в позитивному сенсі, коли враховувати нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської техніки для покупців, однак негативним аспектом цієї динаміки є те, що ця продукція не реалізується агропромисловим підприємствам у запланованих обсягах.

Зменшилася дебіторська заборгованість підприємства, тож тенденції відбуваються з оборотними коштами різноспрямовані.

Таблиця 2.4 – Аналіз оборотних активів АТ «Ельворті» за період з 2017 р. по 2019 р., тис. грн

Показники	Станом на 31 грудня			Відхилення 2019 р. до 2017 р.	
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	тис. грн	%
Запаси	269979	273388	343468	73489	27,22
Виробничі запаси	49787	65488	77040	27253	54,74
Незавершене виробництво	53247	46952	49940	-3307	-6,21
Готова продукція	165132	158900	213770	48638	29,45
Товари	1813	2048	2718	905	49,92
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	324091	267519	141874	-182217	-56,22
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	27589	25163	14456	-13133	-47,60
з бюджетом	5305	7669	10493	5188	97,79
у тому числі з податку на прибуток	0	98	99	99	×
Інша поточна дебіторська заборгованість	188	215	571	383	203,72
Гроші та їх еквіваленти	5462	17935	2598	-2864	-52,44
Готівка	1	0	2	1	100,00
Рахунки в банках	5461	17935	2596	-2865	-52,46
Усього оборотних активів	632614	591889	513460	-119154	-18,84

Але хоч більше елементи оборотних активів за період аналізу зростали, відбулося зменшення загальної величини оборотних активів АТ «Ельворті» на 119154 тис. грн або 18,84% (рис. 2.4).

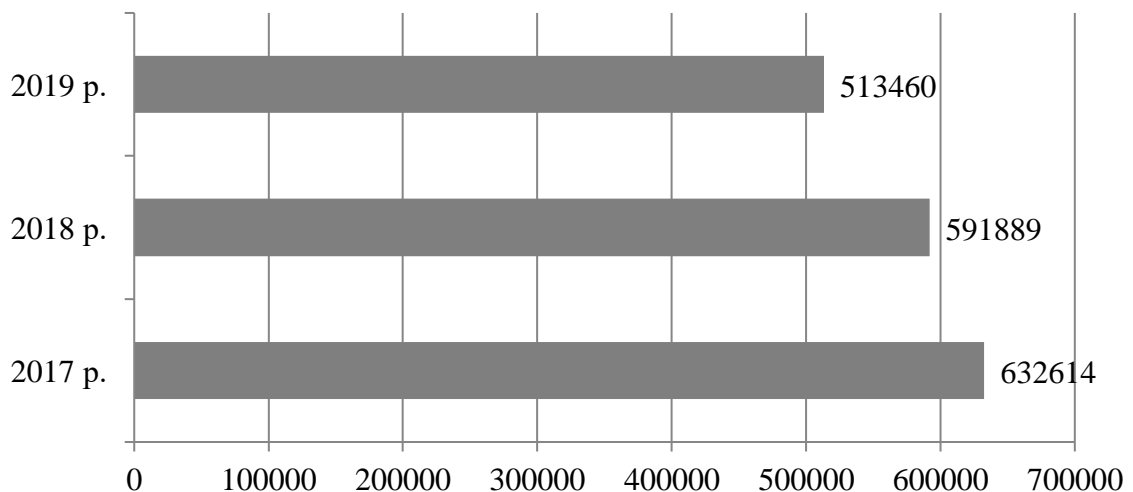

Рисунок 2.4 – Зменшення оборотних активів АТ «Ельворті», тис. грн

Важливе значення для нормальної роботи підприємства має його власний капітал, який є не лише джерелом фінансових ресурсів, але й запорукою захисту від економічних ризиків (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Склад і динаміка власного капіталу АТ «Ельворті» за період з 2017 р. по 2019 р., тис. грн

Показники	Станом на 31 грудня			Відхилення			
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2019 р. до 2018 р.		2019 р. до 2017 р.	
				тис. грн	%	тис. грн	%
Зареєстрований (пайовий) капітал	9500	9500	9500	0	0,00	0	0,00
Капітал у дооцінках	0	78682	78682	0	0,00	78682	×
Емісійний дохід	0	0	60	60	×	60	×
Резервний капітал	12634	12634	12634	0	0,00	0	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	680614	681152	631357	-49795	-7,31	-49257	-7,24
Вилучений капітал	0	-1	0	1	-100,00	0	×
Усього власного капіталу	702748	781967	732233	-49734	-6,36	29485	4,20

З 2017 р. по 2018 р. власний капітал змінювався лише в частині вилучення капіталу – на 1 тис. грн на тлі появи досить значної суми капіталу в дооцінках – 78682 тис. грн.

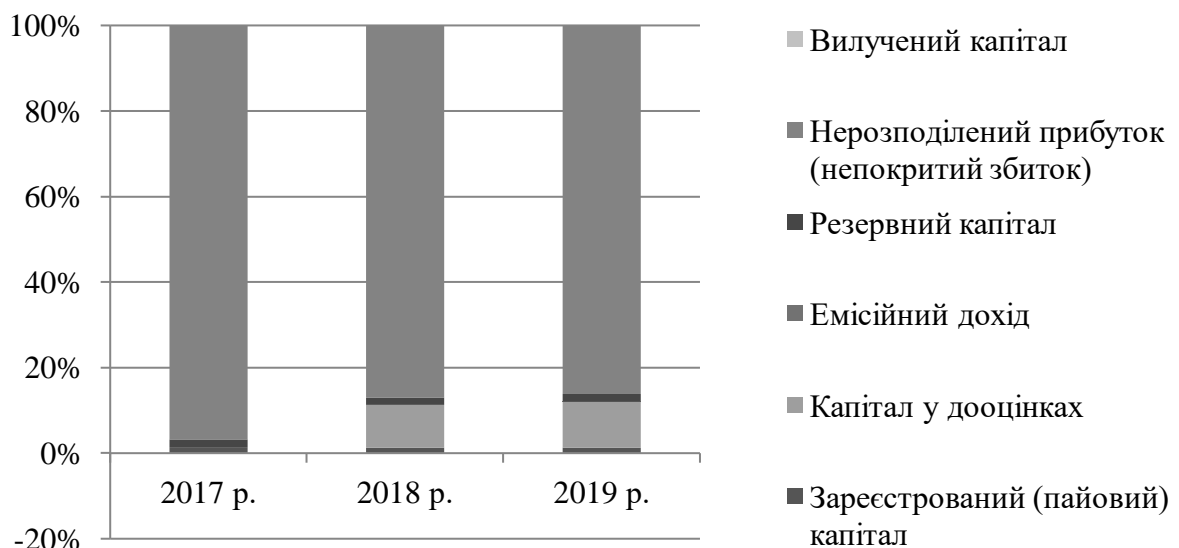

Рисунок 2.5 – Основні складові власного капіталу АТ «Ельворті», %

У результаті змін загальна величина власного капіталу зросла на 243412 тис. грн або 45,20%. Але за весь період зростання становило лише 4,20% (рис. 2.5).

Довгострокові зобов'язання АТ «Ельворті» не диверсифіковані, що засвідчує аналіз їх складу та динаміки (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Склад і динаміка довгострокових зобов'язань АТ «Ельворті» за період з 2017 р. по 2019 р., тис. грн

Показники	Станом на 31 грудня			Відхилення			
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2019 р. до 2018 р.		2019 р. до 2017 р.	
				тис. грн	%	тис. грн	%
Відстрочені податкові зобов'язання	2453	6979	8674	1695	24,29	6221	253,61
Довгострокові кредити банків	47917	22917	0	-22917	-100,00	-47917	-100,00
Інші довгострокові зобов'язання	116550	120785	0	-120785	-100,00	-116550	-100,00
Усього довгострокових зобов'язань	166920	150681	8674	-142007	-94,24	-158246	-94,80

Довгострокові зобов'язання в загальній величині змінилися дуже суттєво – відбулося їх зменшення на 158246 тис. грн або на 94,80%, їхні компоненти зазнали значних коливань (рис. 2.6).

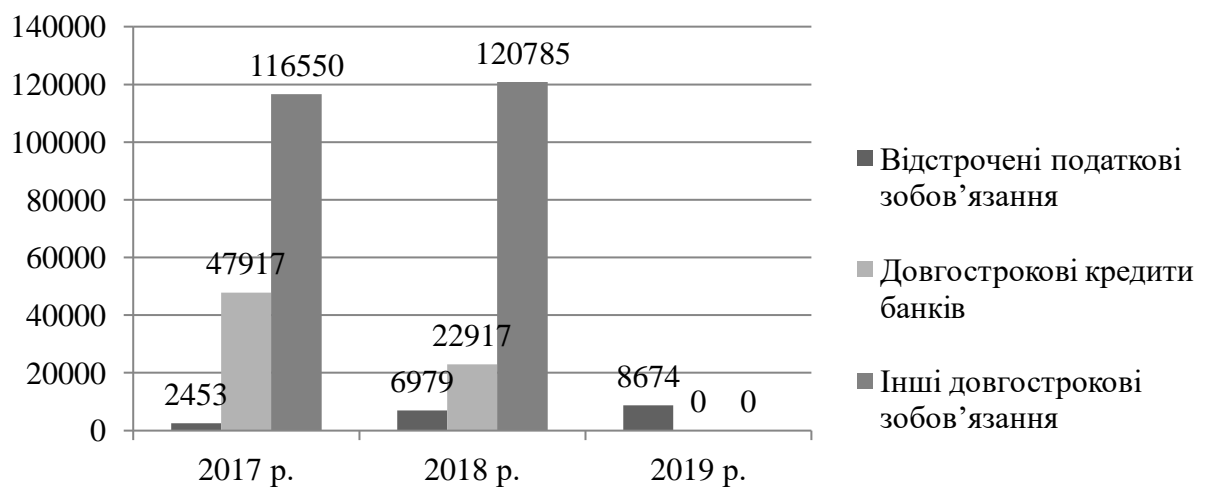

Рисунок 2.6 – Динаміка довгострокових зобов'язань АТ «Ельворті», тис. грн

Поточні зобов'язання підприємства проаналізовані в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз поточних зобов'язань АТ «Ельворті» за період з 2017 р. по 2019 р., тис. грн

Показники	Станом на 31 грудня			Відхилення 2019 р. до 2017 р.	
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	тис. грн	%
Короткострокові кредити банків	157396	153000	67570	-89826	-57,07
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	25820	24983	33565	7745	30,00
товари, роботи, послуги	42438	44081	34190	-8248	-19,44
розрахунками з бюджетом	6405	1619	1080	-5325	-83,14
у тому числі з податку на прибуток	5115	0	0	-5115	-100,00
розрахунками зі страхування	1199	1619	887	-312	-26,02
розрахунками з оплати праці	4524	5986	3611	-913	-20,18
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1128	5252	70036	68908	6108,87
Поточні забезпечення	5146	7105	9536	4390	85,31
Інші поточні зобов'язання	1345	14188	110856	109511	8142,08
Всього поточних зобов'язань	245401	257833	331331	85930	35,02

За період з 2017 р. по 2018 р. зменшилася лише поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом – на 5854 тис. грн або 78,34% і поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами – на 8202 тис. грн або 60,96%. Решта поточних зобов'язань зростали, тому підприємство більше ніж у 2,5 раза збільшило поточні зобов'язання, що становить 164762 тис. грн зростання. Загальна величина поточних зобов'язань за весь період аналізу зросла на 85930 тис. грн або 35,02% (рис. 2.7).

Отже, необоротні активи підприємства розподілені досить пропорційно і щороку зростають, однак оборотні активи зменшилися. Збільшується власний капітал АТ «Ельворті», однак меншими темпами, ніж активи. Втім для підприємства це не загрозна тенденція, зважаючи на достатній розмір його власного капіталу. В структурі зобов'язань переважають короткострокові з тенденцією до їх зростання, тому доцільно розглянути

можливості деякої диверсифікації довгострокових джерел фінансування, що суттєво зменшилися.

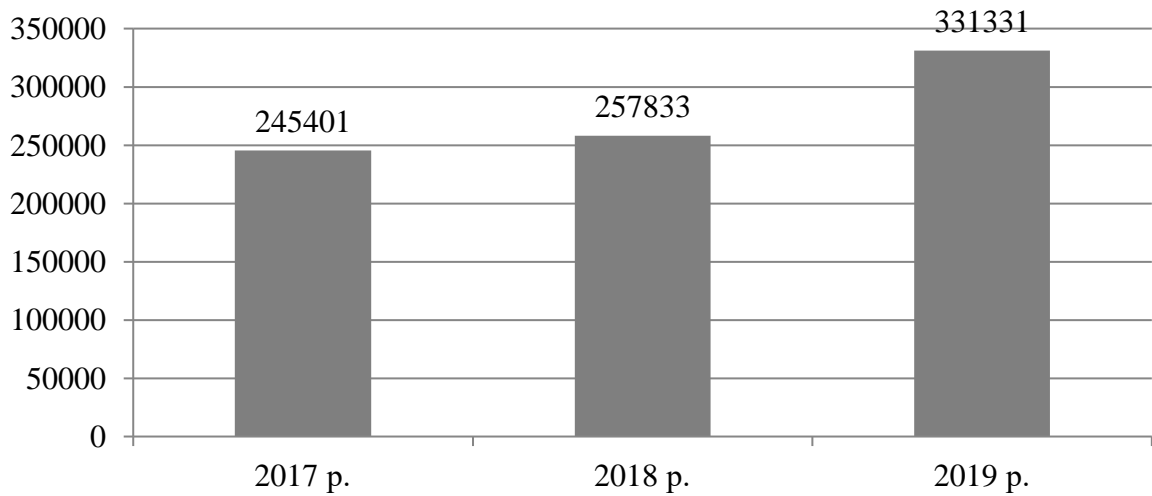

Рисунок 2.7 – Зростання поточних зобов'язань АТ «Ельворті» за 2017-2019 рр., тис. грн

Стратегія розвитку підприємства орієнтована на виконання його місії та цілей за окремими напрямками діяльності, зокрема фінансовим, маркетинговим, виробничим та ін. для підвищення можливостей інвестувати в економічний розвиток.

2.2 Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства

Аналіз фінансово-економічних показників є процесом, побудованим на вивченні даних про фінансовий стан підприємства та результатів його діяльності в минулому з метою оцінки майбутніх умов і результатів. Таким чином, головною метою фінансово-економічного аналізу є зниження неминучої невідомості, пов'язаної з прийняттям економічних рішень, орієнтованих на майбутнє. Аналіз фінансового стану підприємства є важливим розділом фінансово-економічного аналізу.

Основними завданням проведення такого аналізу є оцінка результатів господарської діяльності за попередній та поточний періоди, виявлення

факторів, які позитивно чи негативно впливають на кінцеві показники роботи підприємства [45].

Проведення аналізу фінансового стану підприємства є необхідним для отримання інформативного матеріалу, який дасть змогу оцінити об'єктивну і точну картину фінансового стану підприємства, його прибутки та збитки, зміни в структурі активів і пасивів, у розрахунках з дебіторами та кредиторами. Оцінка фінансового стану підприємства має здійснюватись шляхом обчислення системи економічних показників, які характеризують фінансово-господарське становище суб'єкта господарювання, основними з яких є: показники прибутковості, показники оцінки майнового стану, показники ліквідності та платоспроможності, показники фінансової стійкості та стабільності, показники рентабельності. Основним джерелом інформації для фінансово-економічного аналізу є фінансова звітність підприємства (додатки А, Б).

Таким чином, фінансово-економічний аналіз підприємства складається з таких етапів:

- оцінювання ділової активності;
- аналіз ліквідності підприємства;
- аналіз фінансової стійкості підприємства;
- оцінка майнового стану підприємства та динаміки його змін;
- аналіз фінансових результатів і рентабельності [46].

Ділова активність є комплексною характеристикою, що втілює в собі різні аспекти діяльності підприємства, а тому визначається системою таких критеріїв, як місце підприємства на ринку конкретних товарів, географія ділових відносин, репутація підприємства як партнера, активність інноваційно-інвестиційної діяльності та конкурентоспроможність. Таким чином, ділова активність може характеризуватись динамікою показників ефективності виробничо-господарської діяльності в цілому.

Позитивна динаміка цих показників сприятиме зміцненню фінансового стану підприємства.

Тому «золоте правило» економіки підприємства передбачає додержання умови, за якої темпи зростання прибутку підприємства мають перевищувати темпи зростання обсягів продажу, а останні повинні бути вищими за темпи зростання активів (майна).

Щодо фінансів «золоте правило» диктує умови підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, вкладених у засоби, фонди й оборотні кошти. Показники оборотності оборотного капіталу в цілому та окремих його елементів, дохідності капіталу, авансованого у виробництво, дають змогу оцінити ділову активність підприємства.

Чим вищі показники оборотності капіталу, тим більших обсягів продажу та прибутку досягне підприємство, і тим вище буде його ділова активність [47].

В табл. 2.8 проаналізовані основні показники, що характеризують ділову активність АТ «Ельворті» у динаміці за період з 2017 р. по 2019 р.

Таблиця 2.8 – Аналіз ділової активності АТ «Ельворті» з 2017 р. по 2019 р.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення 2019 р., +/-	
				до 2018 р.	до 2017 р.
Витрати операційної діяльності на 1 грн реалізованої продукції, грн	0,77	0,89	0,91	0,02	0,14
Темп зростання обсягу реалізованої продукції	1,43	1,12	0,84	-0,28	-0,59
Фондовіддача, грн	2,52	2,36	2,09	-0,27	-0,43
Фондомісткість, грн	0,40	0,42	0,48	0,06	0,08
Темп зростання чистого прибутку	5,43	0,97	0,01	-0,96	-5,42
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	4,26	2,94	2,93	-0,01	-1,33
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	10,18	8,82	8,63	-0,19	-1,55
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,46	1,66	1,49	-0,17	-0,97
Коефіцієнт оборотності запасів	6,26	3,89	3,23	-0,66	-3,03

Більшість показників ділової активності мають негативну тенденцію, до того ж, погіршення відбувалося як з 2017 р. по 2018 р., так і з 2018 р. по 2019 р. У цілому за проаналізований період витрати операційної діяльності на 1 грн реалізованої продукції зросли на 0,14 грн, фондвіддача зменшилася на 0,43 грн і відповідними темпами зростає фондомісткість, темп зростання чистого прибутку взагалі демонструє стрімке зниження.

Коефіцієнти оборотності АТ «Ельворті» також зменшилися, їхню динаміку демонструє рис. 2.8.

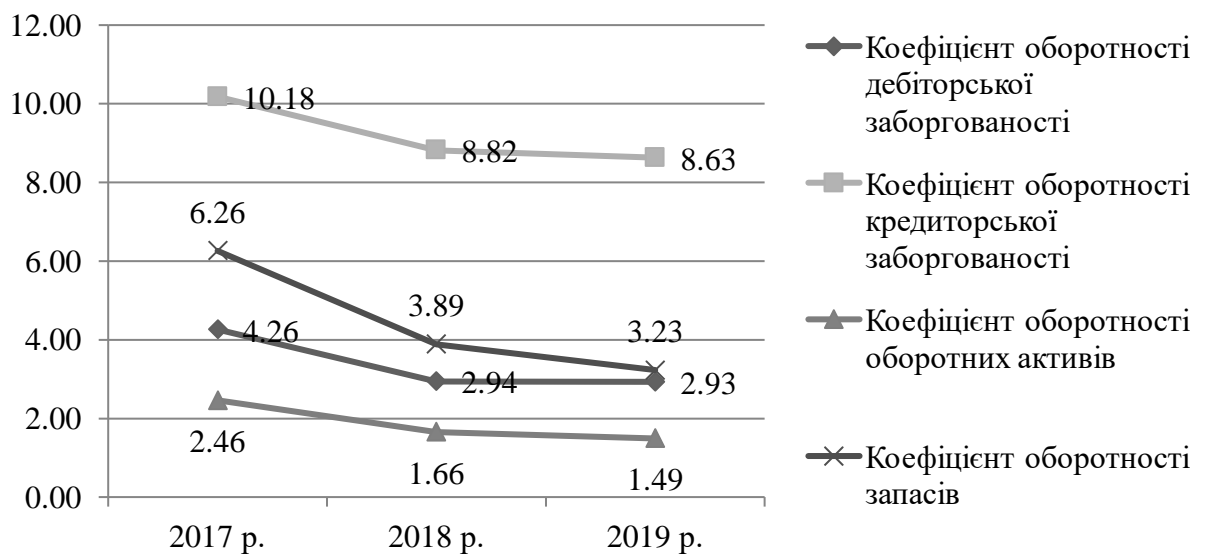

Рисунок 2.8 – Коефіцієнти оборотності АТ «Ельворті» у динаміці за період з 2017 р. по 2019 р.

За результатами проведеного аналізу є всі підстави однозначно охарактеризувати зміни щодо ділової активності АТ «Ельворті» як негативні.

Одним із важливих показників фінансового стану підприємства є ліквідність, сутність якої полягає в можливості підприємства в будь-який момент розрахуватися за своїми зобов'язаннями (пасивами) за допомогою майна (активів), яке є на балансі. Аналіз ліквідності доповнюється аналізом платоспроможності, яка характеризує спроможність підприємства своєчасно й повністю виконати свої платіжні зобов'язання, які впливають із кредитних та інших операцій грошового характеру, що мають певні терміни сплати.

Ліквідність – термін, який характеризує здатність окремих видів майнових цінностей швидко і без значних втрат своєї вартості перетворюватися у грошові кошти. Аналіз ліквідності підприємства здійснюється шляхом розрахунку таких основних показників (коефіцієнтів): коефіцієнта покриття, коефіцієнта швидкої ліквідності, коефіцієнта абсолютної ліквідності, коефіцієнта співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості, чистого оборотного капіталу.

Коефіцієнт покриття розраховується як відношення оборотних активів до поточних зобов'язань підприємства та показує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань. Коефіцієнт покриття показує, скільки грошових одиниць оборотних засобів припадає на кожну грошову одиницю короткострокових зобов'язань. Критичне значення коефіцієнту покриття дорівнює 1, значення коефіцієнту покриття у межах 1-1,5 свідчить про те, що підприємство своєчасно ліквідує борги.

Коефіцієнт швидкої ліквідності розраховується як відношення найбільш ліквідних оборотних засобів (грошових засобів та їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості) до поточних зобов'язань підприємства. Він відображає платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності обчислюється як відношення грошових засобів та їхніх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій до поточних зобов'язань. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина боргів підприємства може бути сплачена негайно. Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності повинно бути у межах від 0,2 до 0,35.

Зниження значень показників ліквідності найчастіше говорить про загальне погіршення ситуації щодо забезпеченості оборотними коштами та про необхідність серйозних заходів для управління ними на підприємстві, що досліджується [48].

В табл. 2.9 проаналізовані показники ліквідності підприємства в динаміці.

Таблиця 2.9 – Аналіз основних показників ліквідності АТ «Ельворті» за період з 2017 р. по 2019 р.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення 2019 р., +/-	
				до 2018 р.	до 2017 р.
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	4,10	2,58	2,30	-0,28	-1,80
Коефіцієнт термінової ліквідності	2,49	1,48	1,24	-0,24	-1,25
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,13	0,02	0,07	0,05	-0,06

Виходячи з нормативних і фактичних значень показників ліквідності АТ «Ельворті» можна зробити висновок про зниження ліквідності підприємства. Так, коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) зменшувався щороку за проаналізований період, щоправда його фактичні значення не менші за рекомендовані, тому можна говорити про намагання підприємства позбавитися від надлишку ліквідності для відновлення своєї прибутковості.

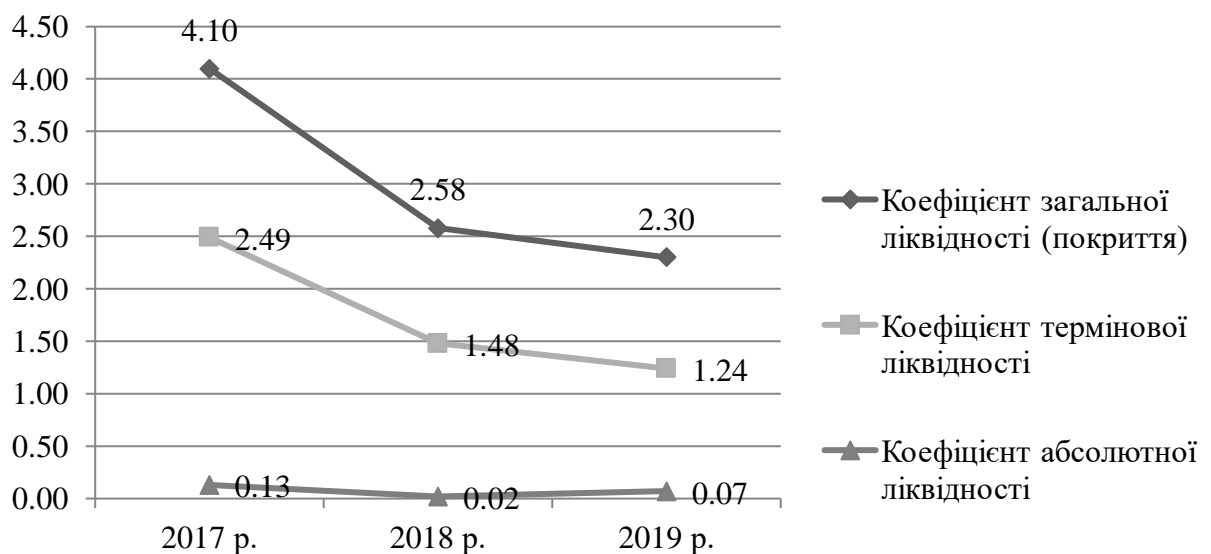

Рисунок 2.9 – Динаміка показників ліквідності підприємства за період з 2017 р. по 2019 р.

Аналогічна ситуація спостерігається також із коефіцієнтом термінової ліквідності. Натомість коефіцієнт абсолютної ліквідності має критичні значення, а в 2018 р. цей показник характеризував суттєві проблеми з абсолютною ліквідністю (рис. 2.9).

Фінансова стійкість підприємства характеризує такий стан його фінансових ресурсів, їх розподілу та використання, який забезпечує збереження ніші ринку, розвиток підприємства за рахунок зростання прибутку та капіталу при збереженні його платоспроможності, а також кредитоспроможності в умовах допустимого ризику. В табл. 2.10 проаналізовані основні показники фінансової стійкості АТ «Ельворті».

Таблиця 2.10 – Оцінка фінансової стійкості підприємства за період з 2017 р. по 2019 р.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення 2019 р., +/-	
				до 2018 р.	до 2017 р.
Коефіцієнт автономії	0,68	0,63	0,66	0,03	-0,02
Коефіцієнт фінансової залежності	1,46	1,59	1,52	-0,07	0,06
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,54	0,55	0,43	-0,12	-0,11
Коефіцієнт покриття запасів власним оборотним капіталом	1,93	1,43	1,22	-0,21	-0,71
Коефіцієнт економічного зростання	0,98	0,99	0,89	-0,10	-0,09
Фінансовий леверидж підприємства	2,74	0,85	0,01	-0,84	-2,73

Фінансова стійкість характеризує ступінь фінансової незалежності підприємства щодо володіння своїм майном і його використання [49].

Аналіз даних табл. 2.10 дає підстави стверджувати, що підприємство має певні проблеми з фінансовою стійкістю через зниження власного капіталу, проте позитивним для АТ «Ельворті» є досить великий його розмір, отже зазначене зменшення не позначається негативно на стабільності підприємства. Загрозливим є різке падіння фактичних значень фінансового

левериджу підприємства, що знизився до критичних 0,01. Рис. 2.10 більш наочно демонструє зміни щодо фінансової стійкості підприємства.

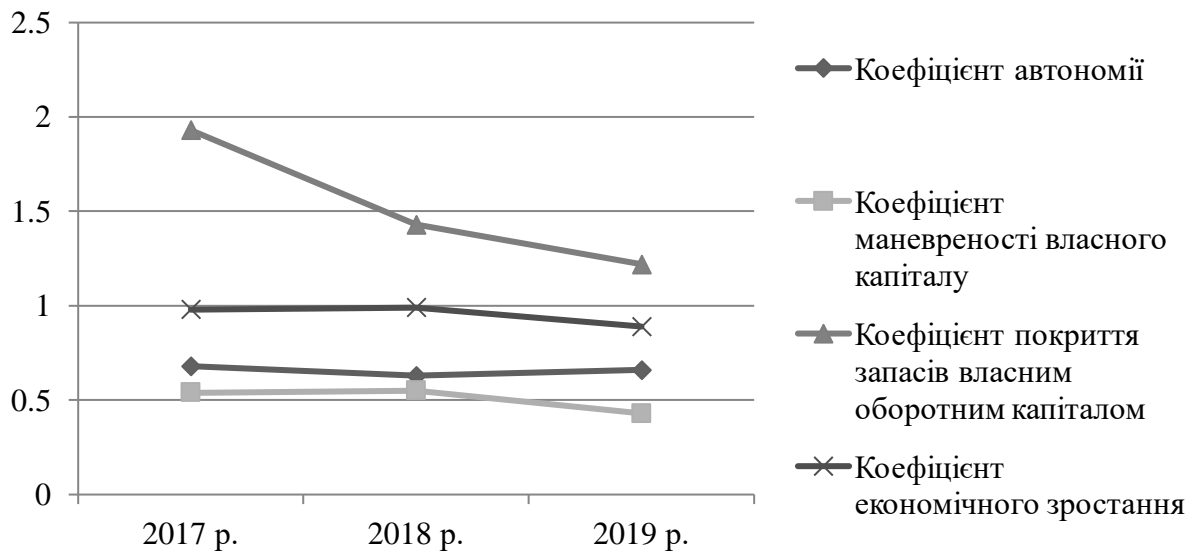

Рисунок 2.10 – Динаміка основних коефіцієнтів, що характеризують фінансову стійкість АТ «Ельворті»

Майновий стан підприємства характеризується використанням засобів (активів) і джерелами їх формування (пасивів). Джерелом інформації для оцінки майнового стану є баланс підприємства (додаток А).

Під час аналізу активу й пасиву балансу визначаються показники структури, динаміки балансу, структурної динаміки балансу, а саме: абсолютні величини за статтям активу і пасиву балансу на початок і кінець періоду та зміни абсолютних величин; питома вага окремих статей у валюті балансу на початок і кінець періоду та зміни у питомій вазі; зміни статей балансу на кінець періоду у порівнянні із відповідними значеннями на початок періоду (абсолютні прирости і темпи зростання).

Розраховані показники порівнюються із аналогічними за попередні звітні періоди, на основі чого робляться висновки про динаміку показників. Аналіз статей активу й пасиву балансу дає змогу відповісти на питання, за рахунок яких джерел відбувався приріст нових засобів і напрями їх вкладення, позитивні та негативні тенденції таких змін.

Для оцінки майнового стану розглядаються також показники, що характеризують виробничий потенціал підприємства, такі як коефіцієнт зносу, коефіцієнти оновлення і вибуття основних засобів [46].

В табл. 2.11 згруповані основні показники, що характеризують майновий стан АТ «Ельворті».

Таблиця 2.11 – Оцінка майнового стану АТ «Ельворті»

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення 2019 р., +/-	
				до 2018 р.	до 2017 р.
Темп зростання майна	1,20	1,42	1,07	-0,35	-0,13
Частка поточних активів у балансі підприємства	0,49	0,57	0,50	-0,07	0,01
Частка запасів у поточних активах	0,39	0,43	0,46	0,03	0,07
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,66	0,67	0,61	-0,06	-0,05
Коефіцієнт вводу основних засобів	0,12	0,21	0,16	-0,05	0,04
Частка виробничих засобів у активах	0,45	0,38	0,34	-0,04	-0,11
Активна частка основних засобів	0,97	0,95	0,96	0,01	-0,01

На рис. 2.11 відображено зміни основних коефіцієнтів щодо майнового стану АТ «Ельворті».

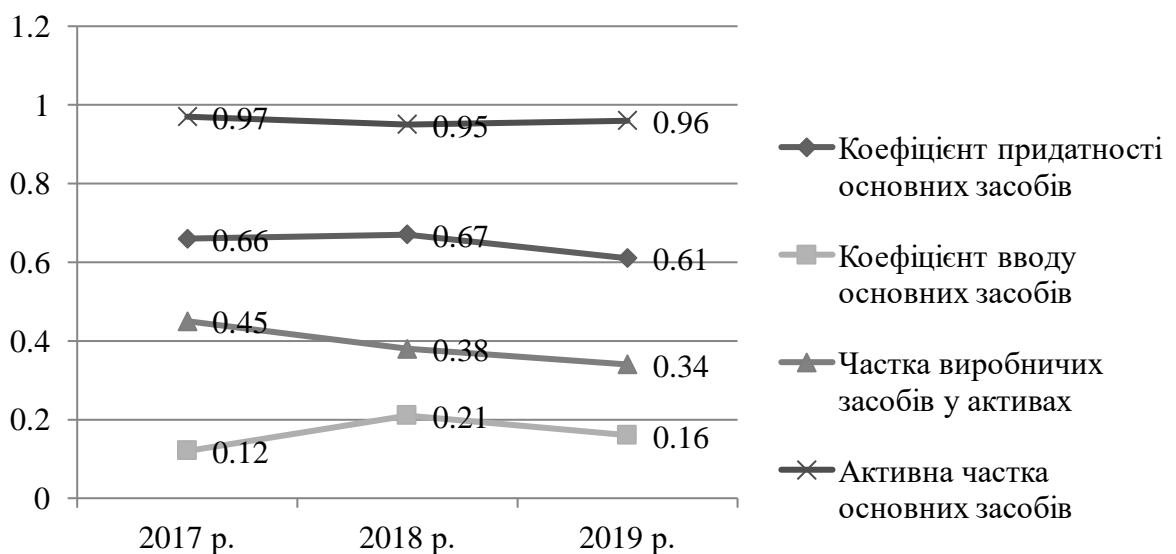

Рисунок 2.11 – Динаміка основних коефіцієнтів майнового стану підприємства

З аналізу даних табл. 2.11 видно, що темп зростання майна підприємства є позитивним, однак нестабільним. Виробничі засоби в активах становлять значну частку, проте за період з 2017 р. по 2019 р. вона дещо зменшилася. Позитивним є досить висока питома вага активної частини основних засобів підприємства.

Показники рентабельності є відносними характеристиками фінансових результатів і ефективності діяльності підприємства. Вони характеризують доходність підприємства з різних позицій і групуються згідно з інтересами учасників економічного процесу та ринкового обміну.

Показники рентабельності є важливими для характеристики складових формування прибутку та доходів підприємства. При аналізі виробництва показники рентабельності використовуються як інструмент інвестиційної політики і ціноутворення. Вони більш повно, ніж прибуток, характеризують кінцеві результати господарювання, тому що їх величина показує співвідношення між наявними та використаними ресурсами [50].

В табл. 2.12 проаналізовано зміни абсолютного показника прибутку та показників рентабельності АТ «Ельворті» [42].

Таблиця 2.12 – Аналіз прибутку і рентабельності підприємства за період з 2017 р. по 2019 р.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення 2019 р., +/-	
				до 2018 р.	до 2017 р.
Чистий прибуток (збиток), тис. грн	164193	613	-49795	-50408	-213988
Рентабельність діяльності, %	22,83	0,09	-8,05	-8,14	-30,88
Рентабельність активів, %	14,72	0,05	-6,80	-6,85	-21,52
Рентабельність власного капіталу, %	23,36	0,08	-4,64	-4,72	-28

Напевне, основною проблемою підприємства є зниження його прибутковості в 2018 р. і збитковість 2019 р., утім це наслідок, а причини криються в проаналізованих фінансових показниках і звісно зовнішніх

факторах. Чистий прибуток за 2018 р. зменшився на 168652 тис. грн або 99,64%, тобто можна говорити, що АТ «Ельворті» майже не отримало прибутку, хоча й не зазнало збитків, але це відбулося в 2019 р.

Зниження абсолютного розміру прибутку відповідно негативно вплинуло на динаміку показників рентабельності, що з 2017 р. по 2018 р. різко зменшилися. Зміни показників рентабельності та чистого прибутку підприємства зображені на рис. 2.12.

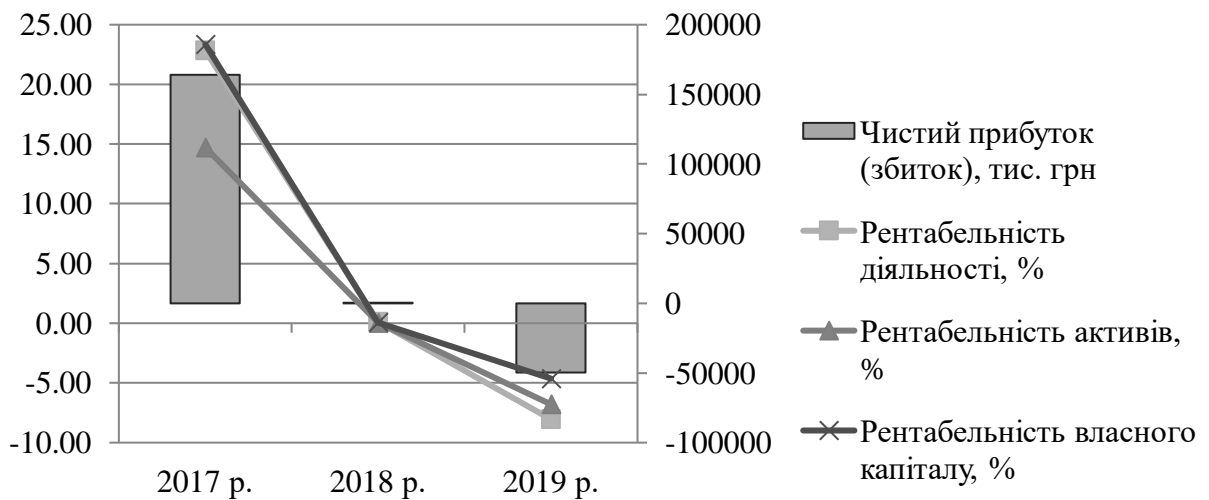

Рисунок 2.12 – Динаміка показників рентабельності (ліва шкала, %) та чистого прибутку АТ «Ельворті» (права шкала, тис. грн)

Отже, проведений економічний аналіз засвідчив досить неоднозначні тенденції щодо змін у фінансовому стані АТ «Ельворті» за період 2017-2019 рр., тому для остаточного висновку необхідно ще провести комплексне оцінювання фінансового забезпечення інвестиційної діяльності.

2.3 Оцінювання фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»

Об'єктивна оцінка фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства на сучасному етапі розвитку економічних відносин дає можливість не лише оцінити перспективність підприємства в якості об'єкта

інвестицій з боку інвестора, але й є ефективним інструментом обґрунтування напрямів управління фінансово-економічними показниками для фахівців підприємства. Сьогодні підходи науковців до оцінки фінансового забезпечення інвестиційної діяльності значно відрізняються і майже не враховують галузевих особливостей підприємств.

Економічна сутність фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства варто визначити як комплексний показник, що відображає результативність функціонування підприємства та характеризує його як потенційний об'єкт інвестування.

Основні методики оцінки фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства є такими: інтегральна, рейтингова, матрична, багатофакторна, індикативна та модель Дюпон. Визначено, що найменш ефективними з позиції внутрішнього управління є рейтингова та матрична методики. Управління чинниками, охарактеризованими в першому розділі роботи дасть АТ «Ельворті» змогу підвищити привабливість підприємства для інвесторів.

Так, основними напрямками покращення ситуації мають стати: зменшення собівартості, що дасть можливість збільшити прибуток від реалізації, а відповідно й рентабельність продажів; збільшення показників ліквідності діяльності підприємства; оптимізація дебіторської заборгованості; зниження обсягів залученого капіталу та нарощення власного капіталу підприємства, що сприятиме підвищенню фінансової незалежності.

Найбільш суттєвою проблемою підприємств України на сучасному етапі є нестача фінансових ресурсів, внаслідок чого погіршується стан основних фондів, який на більшості підприємств близький до критичного; зростає собівартість послуг при зниженні їх якості. Оскільки власних коштів не вистачає, державне фінансування є обмеженим, а кредитні ресурси мають високу вартість, перспективним джерелом фінансування є залучення інвестицій. За цих умов важливою є об'єктивна оцінка фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства, що дає змогу

потенційному інвестору оцінити перспективність підприємства як об'єкта інвестицій. В той же час, на підприємстві визначення рівня фінансового забезпечення інвестиційної діяльності є ефективним інструментом обґрунтування напрямів управління економічними показниками його господарської діяльності [51].

Варто зазначити, що інвестиційна привабливість підприємства – це інтегральна характеристика підприємства як об'єкта майбутнього інвестування з урахуванням сукупності чинників зовнішнього та внутрішнього впливу, перспективності, вигідності, ефективності й прийняттого рівня ризику вкладення інвестицій у його розвиток за рахунок власних коштів та коштів інших інвесторів [52].

Розрізняють такі методичні підходи до оцінки фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

1) Методика інтегральної оцінки фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств та організацій (розроблена Агентством з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій) – інвестиційна привабливість оцінюється за інтегральним показником, що враховує майновий стан підприємства, його фінансову стійкість (платоспроможність), ліквідність, прибутковість, ділову активність та ринкову активність. Зазначена методика потребує обробки значного обсягу інформації, що уповільнює процес прийняття управлінських рішень; оцінка значень ускладнюється відсутністю еталонних значень інтегрального показника.

2) Рейтингова методика – передбачає розрахунок інвестиційного рейтингу за допомогою комплексного аналізу наявної статистичної інформації показників розвитку кожного суб'єкту господарювання, тобто дає можливість визначити конкурентну позицію підприємства в галузі або регіоні, але з позиції підвищення ефективності управління в рамках підприємства не є ефективною.

3) Матрична методика – передбачає формування інтегрального показника шляхом побудови матриці, де кількість рядків визначається

числом показників, що оцінюють фінансовий стан підприємства, а кількість стовпчиків – кількістю складових, що забезпечують коректне визначення відповідних кількісних показників. Ця методика також у більшому ступені характеризує інвестиційну привабливість у порівнянні з підприємствами-конкурентами та супроводжується великою кількістю розрахунків, що ускладнюють сприйняття та розуміння основних показників діяльності підприємства.

4) Багатофакторна методика – передбачає використання багатофакторної регресійної моделі, що оцінює вплив на результуючий показник зовнішніх та внутрішніх чинників, під впливом яких формується інвестиційна привабливість, а саме фінансовий стан підприємства, привабливість продукції, стан основних засобів, якість персоналу, інвестиційний потенціал підприємства.

5) Модель корпорації Дюпон – визначає, насамперед, спроможність підприємства ефективно генерувати прибуток, реінвестувати її та підвищувати ефективність діяльності. В основу оцінки фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства покладено ієрархічну залежність показників для розрахунку інтегрального результату; дає змогу оцінити фінансовий та інвестиційний стан підприємства, але до порівняння підприємств між собою не пристосована.

б) Індикативна методика – дає можливість оцінити фінансовий стан підприємства з використанням інтегрального показника, основним індикатором є рентабельність активів та додана вартість; методика враховує досвід роботи підприємства, а також дає змогу виконати прогноз діяльності з урахуванням залучених інвестицій [53].

З позицій внутрішнього управління, більш ефективними є 1, 4, 5 та 6 методики, тоді як 2 і 3 носять допоміжний характер та дають можливість визначити в більшому ступені конкуренту позицію підприємства.

Оцінку фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» проведено за допомогою індикативної методики, основною її

перевагою є невеликий обсяг вхідних даних, відносна простота розрахунків, що прискорює процес прийняття управлінських рішень. В рамках даної методики виконано розрахунок індексу фінансового забезпечення інвестиційної діяльності на основі використання моделі оцінки статичного інтегрального показника. Оцінка статичного інтегрального показника фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства здійснюється на основі семифакторної моделі:

$$III_{СП} = \frac{ЧП}{B} \times \frac{B}{OA} \times \frac{OA}{КП} \times \frac{КП}{ДЗ} \times \frac{ДЗ}{КЗ} \times \frac{КЗ}{ЗК} \times \frac{ЗК}{A} = a \times b \times c \times d \times k \times l \times m, \quad (2.1)$$

де $III_{СП}$ – статичний інтегральний показник фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства;

$ЧП$ – чистий прибуток підприємства, тис. грн;

B – виручка від реалізації, тис. грн;

OA – оборотні активи, тис. грн;

$КП$ – короткострокові зобов'язання, тис. грн;

$ДЗ$ – дебіторська заборгованість, тис. грн;

$КЗ$ – кредиторська заборгованість, тис. грн;

$ЗК$ – залучений капітал, тис. грн;

A – активи, тис. грн;

a – рентабельність продажів;

b – оборотність оборотних активів;

c – коефіцієнт поточної ліквідності;

d – коефіцієнт відношення короткострокових зобов'язань до дебіторської заборгованості;

k – коефіцієнт відношення дебіторської заборгованості до кредиторської заборгованості;

l – коефіцієнт відношення кредиторської заборгованості до залученого капіталу;

m – коефіцієнт відношення залученого капіталу до сукупних активів.

Статичний інтегральний показник фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства повинен мати позитивне значення, тобто бути більше 0. Що вище його значення, то привабливішим є підприємство як об'єкт для інвестування.

Динамічний інтегральний показник фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства розраховується як приріст статичного показника. Його позитивна динаміка, тобто значення, що перевищує 0 свідчить про підвищення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства, якщо значення є меншим за 0, це відповідно свідчить про зниження привабливості підприємства для потенційних інвесторів.

В табл. 2.13-2.15 проведені розрахунки статичного та динамічного інтегральних показників фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» за 2017-2019 рр.

Таблиця 2.13 – Розрахунок фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» у 2017 р.

Показники для оцінки інвестиційної привабливості підприємства	2016 р.	2017 р.
1	2	3
Вихідні дані, тис. грн		
Чистий прибуток підприємства (<i>ЧП</i>)	169265	164193
Виручка від реалізації (<i>В</i>)	938492	1049279
Оборотні активи (<i>ОА</i>)	404620	632614
Короткострокові зобов'язання (<i>КП</i>)	93071	245401
Дебіторська заборгованість (<i>ДЗ</i>)	207865	351680
Кредиторська заборгованість (<i>КЗ</i>)	41675	86629
Залучений капітал (<i>ЗК</i>)	247964	412321
Активи (<i>А</i>)	786519	1115069
Розрахункові дані		
Рентабельність продажів (<i>a</i>)	0,18	0,16
Оборотність оборотних активів (<i>b</i>)	2,32	2,17
Коефіцієнт поточної ліквідності (<i>c</i>)	4,35	1,97
Коефіцієнт відношення короткострокових зобов'язань до дебіторської заборгованості (<i>d</i>)	0,45	0,70
Коефіцієнт відношення дебіторської заборгованості до кредиторської заборгованості (<i>k</i>)	4,99	4,06

Продовження таблиці 2.13

1	2	3
Коефіцієнт відношення кредиторської заборгованості до залученого капіталу (<i>l</i>)	0,17	0,21
Коефіцієнт відношення залученого капіталу до сукупних активів підприємства (<i>m</i>)	0,32	0,37
Статичний інтегральний показник фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства (<i>III_{стп}</i>)	0,22	0,15
Динамічний інтегральний показник фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства	×	0,68

Таблиця 2.14 – Розрахунок рівня фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» у 2018 р.

Показники для оцінки інвестиційної привабливості підприємства	2017 р.	2018 р.
Вихідні дані, тис. грн		
Чистий прибуток підприємства (<i>ЧП</i>)	164193	613
Виручка від реалізації (<i>B</i>)	1049279	881733
Оборотні активи (<i>OA</i>)	632614	591889
Короткострокові зобов'язання (<i>KП</i>)	245401	257833
Дебіторська заборгованість (<i>ДЗ</i>)	351680	292682
Кредиторська заборгованість (<i>KЗ</i>)	86629	83540
Залучений капітал (<i>ЗК</i>)	412321	408514
Активи (<i>A</i>)	1115069	1190481
Розрахункові дані		
Рентабельність продажів (<i>a</i>)	0,16	0,01
Оборотність оборотних активів (<i>b</i>)	2,17	1,49
Коефіцієнт поточної ліквідності (<i>c</i>)	1,97	2,30
Коефіцієнт відношення короткострокових зобов'язань до дебіторської заборгованості (<i>d</i>)	0,70	0,88
Коефіцієнт відношення дебіторської заборгованості до кредиторської заборгованості (<i>k</i>)	4,06	3,50
Коефіцієнт відношення кредиторської заборгованості до залученого капіталу (<i>l</i>)	0,21	0,20
Коефіцієнт відношення залученого капіталу до сукупних активів підприємства (<i>m</i>)	0,37	0,34
Статичний інтегральний показник фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства (<i>III_{стп}</i>)	0,15	0,01
Динамічний інтегральний показник фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства	0,68	0,03

Аналіз даних табл. 2.13 свідчить, що в 2016 р. статичний показник фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства мав українське значення, втім у 2017 р. відбулися позитивні зрушення.

Таблиця 2.15 – Оцінка фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» у 2019 р.

Показники для оцінки інвестиційної привабливості підприємства	2018 р.	2019 р.
Вихідні дані, тис. грн		
Чистий прибуток підприємства (<i>ЧП</i>)	613	-49795
Виручка від реалізації (<i>В</i>)	881733	709011
Оборотні активи (<i>ОА</i>)	591889	513460
Короткострокові зобов'язання (<i>КП</i>)	257833	331331
Дебіторська заборгованість (<i>ДЗ</i>)	292682	166922
Кредиторська заборгованість (<i>КЗ</i>)	83540	143369
Залучений капітал (<i>ЗК</i>)	408514	340005
Активи (<i>А</i>)	1190481	1072238
Розрахункові дані		
Рентабельність продажів (<i>a</i>)	0,01	-0,07
Оборотність оборотних активів (<i>b</i>)	1,49	1,38
Коефіцієнт поточної ліквідності (<i>c</i>)	2,30	1,55
Коефіцієнт відношення короткострокових зобов'язань до дебіторської заборгованості (<i>d</i>)	0,88	1,98
Коефіцієнт відношення дебіторської заборгованості до кредиторської заборгованості (<i>k</i>)	3,50	1,16
Коефіцієнт відношення кредиторської заборгованості до залученого капіталу (<i>l</i>)	0,20	0,42
Коефіцієнт відношення залученого капіталу до сукупних активів підприємства (<i>m</i>)	0,34	0,32
Статичний інтегральний показник фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства (<i>ІІ_{ст}</i>)	0,01	-0,05
Динамічний інтегральний показник фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства	0,03	-9,02

За даними табл. 2.14 АТ «Ельворті» у 2018 р. повернулося за рівнем фінансового забезпечення інвестиційної діяльності до незадовільних значень 2016 р.

Дані табл. 2.15 дають підстави стверджувати, що в 2019 р.

підприємство підвищило рівень своєї фінансового забезпечення інвестиційної діяльності, проте значення 2017 р. не було досягнуто, тому АТ «Ельворті» необхідно зосередити роботу над усуненням виявлених проблем і зміцнювати свій фінансовий стан.

На рис. 2.13 схематично зображено тенденції змін статичного та динамічного інтегральних показників фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

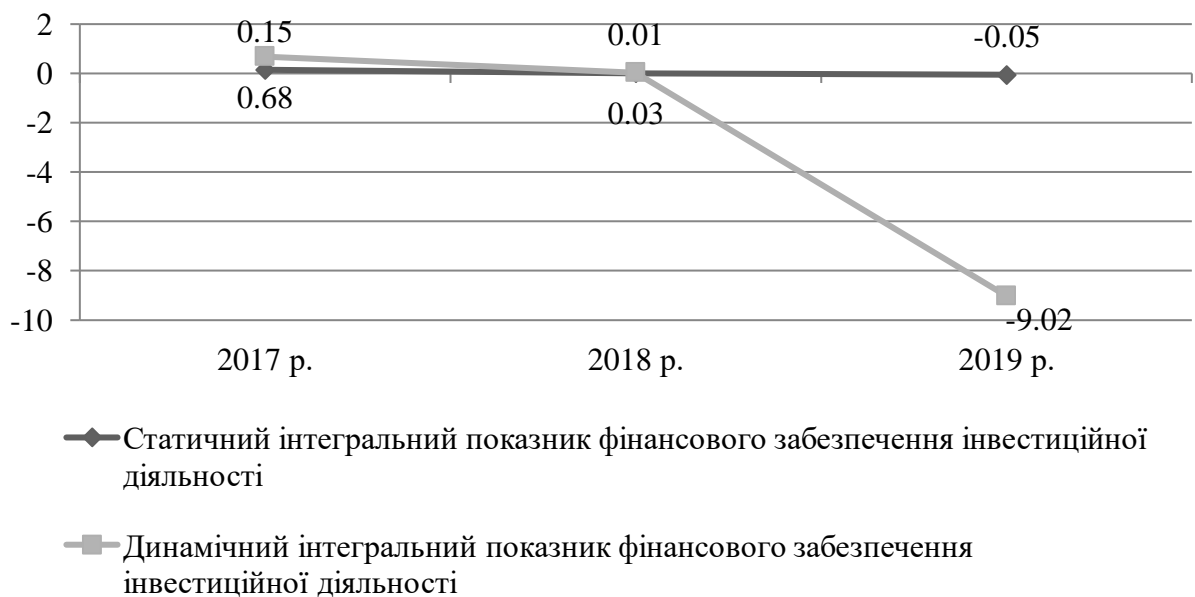

Рисунок 2.13 – Зміни статичного й динамічного інтегральних показників фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»

Аналіз чинників, які вплинули на кінцевий результат за даним підприємством дав змогу виявити перелік факторів, управління якими дасть можливість покращити фінансове забезпечення інвестиційної діяльності, а саме основними напрямками покращення ситуації мають стати зменшення собівартості, що дозволить збільшити прибуток від реалізації, а відповідно й рентабельність продажів; збільшення показників ліквідності діяльності підприємства; зменшення дебіторської заборгованості; зниження обсягів залученого капіталу, що сприятиме підвищенню фінансової незалежності АТ «Ельворті».

Було розглянуто основні методики оцінки фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства: інтегральну, рейтингову, матричну, багатофакторну, індикативну та модель Дюпон. Визначено, що рейтингова та матрична методики є найменш ефективними з позиції внутрішнього управління. Виконано оцінку фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті», яка дала можливість виявити нестабільність та в більшості незадовільні значення показників фінансового забезпечення інвестиційної діяльності. Визначено перелік чинників, управління якими дасть змогу підвищити ефективність фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

Висновки до розділу 2

Сьогодні АТ «Ельворті» є провідним та одним із найбільших підприємств сільськогосподарського машинобудування в Україні, що вже майже півтора століття виготовляє високоякісну сільгосптехніку як для внутрішнього ринку, так і для ринків ближнього та дальнього зарубіжжя.

Необоротні активи підприємства розподілені досить пропорційно і щороку зростають, однак оборотні активи зменшилися. Збільшується власний капітал АТ «Ельворті», однак меншими темпами, ніж активи. Втім для підприємства це не загрозна тенденція, зважаючи на достатній розмір його власного капіталу. В структурі зобов'язань переважають короткострокові з тенденцією до їх зростання, тому доцільно розглянути можливість деякої диверсифікації довгострокових джерел фінансування, що суттєво зменшилися.

Аналіз фінансового стану засвідчив негативні зміни, що намітилися в 2018 р., а в 2019 р. лише загострилися. Так, ділова активність погіршилася, що зокрема проявляється в зниженні оборотності, зменшуються також коефіцієнти ліквідності. Підприємство майже не використовувало в 2019 р. довгострокових зобов'язань, а короткострокові – зросли, це дещо знизило

фінансову стійкість підприємства. Проте найбільш негативною тенденцією є збитковість, яка виявилася в 2019 р.

Аналіз чинників, які вплинули на кінцевий результат за даним підприємством дав змогу виявити перелік факторів, управління якими дасть можливість покращити фінансове забезпечення інвестиційної діяльності, а саме основними напрямками покращення ситуації мають стати зменшення собівартості, що дозволить збільшити прибуток від реалізації, а відповідно й рентабельність продажів; збільшення показників ліквідності діяльності підприємства; зменшення дебіторської заборгованості; зниження обсягів залученого капіталу, що сприятиме підвищенню фінансової незалежності АТ «Ельворті».

Було розглянуто основні методики оцінки фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства: інтегральну, рейтингову, матричну, багатофакторну, індикативну та модель Дюпон. Визначено, що рейтингова та матрична методики є найменш ефективними з позиції внутрішнього управління. Виконано оцінку фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті», яка дала можливість виявити нестабільність та в більшості незадовільні значення показників фінансового забезпечення інвестиційної діяльності. Визначено перелік чинників, управління якими дасть змогу підвищити ефективність фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

3 РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «ЕЛЬВОРТІ»

3.1 Основні проблеми фінансування інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»

Розвиток АТ «Ельворті» за рахунок ефективних інвестицій є найбільш бажаним засобом досягнення економічного зростання підприємства. На макроекономічному рівні використання інвестицій значно впливає на прискорення структурної перебудови економіки країни та підвищення її інвестиційної привабливості, конкурентоспроможності й фінансової стабільності. В сучасних умовах велике значення має створення сприятливих умов для розвитку інвестиційних процесів як на підприємствах, так і в масштабах усієї країни. Очевидно, що для активізації інвестиційної діяльності необхідно формувати й удосконалювати систему її фінансування, а отже шукати джерела її фінансового забезпечення.

Інвестиційна діяльність неможлива без відповідного фінансового забезпечення. Беручи до уваги недосконалість механізмів залучення інвестицій та дефіцит власних фінансових ресурсів, питання фінансового забезпечення інвестиційного процесу підприємств є сьогодні надзвичайно актуальним [54].

На основі викладеного можна говорити про актуальність аналізу загального стану фінансового забезпечення інвестиційної діяльності, основних проблем фінансування інвестиційного процесу АТ «Ельворті», а також визначення напрямів покращення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

Конкурентоспроможність підприємства визначається здатністю до нововведень, тобто істотно залежить від рівня інвестиційної діяльності. В зовнішньому середовищі відбуваються постійні зміни умов, які вимагають

забезпечення прискорення темпів науково-технічного прогресу, покращення умов виробництва та праці на підприємстві, створення умов якісного існування та розвитку промислових підприємств, що забезпечується їхньою активною інвестиційною діяльністю, а також вимагають адаптації технологічних і виробничих процесів до конкурентних вимог ринку.

Фінансово-кредитне забезпечення інвестиційного розвитку має три головні елементи:

- 1) державне фінансування;
- 2) кредитування;
- 3) самофінансування.

Державне фінансування – це фінансування інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання на безповоротних засадах за кошти бюджету та позабюджетних фондів.

Кредитування передбачає фінансування інвестиційної діяльності з використанням кредитних ресурсів банку та інших кредитних інституцій.

Самофінансування є використанням суб'єктами господарювання власних та акціонерних фінансових ресурсів в інвестиційних цілях. Головними джерелами власних фінансових ресурсів є прибуток та амортизація.

Всі перелічені форми фінансово-кредитного забезпечення інвестиційного розвитку мають місце одночасно. Однак в Україні, а також на АТ «Ельворті» найбільша частка припадає на самофінансування, а найменша – на державне фінансування [43].

При виборі джерел та форм фінансування інвестиційної діяльності підприємству необхідно визначити основні завдання системи фінансування, а саме: створення необхідних організаційно-економічних передумов для швидкого та ефективного впровадження технічних новинок в усіх секторах національної економіки, забезпечення її структурно-технічної перебудови; збереження та подальше зростання науково-технічного потенціалу особливо у пріоритетних напрямках розвитку; створення матеріальних умов для

збереження кадрового потенціалу науки і техніки, стримування відтоку робочої сили за кордон [55].

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» джерелами фінансової підтримки інвестиційної діяльності є: кошти Державного бюджету України; кошти місцевих бюджетів; власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інвестиційних фінансово-кредитних установ; власні чи запозичені кошти суб'єктів інвестиційної діяльності; кошти (інвестиції) будь-яких фізичних і юридичних осіб; інші джерела, не заборонені законодавством України [40].

Важливу роль в активізації інвестиційної діяльності відіграє розвиток науки та її фінансування. А, як відомо, рівень такого фінансування з метою впливу на розвиток економіки має становити понад 0,9% ВВП. Тільки в цих умовах інвестиції починають відігравати не лише соціокультурну та пізнавальну роль, але й економічну. Без розвиненого ринку інвестицій неможливе нормальне функціонування сучасної ринкової економіки [56].

Дефіцит фінансових ресурсів в сучасних умовах, у більшості випадків, реально можна покривати за рахунок власних джерел, пошуку резервів та підвищення ефективності використання наявних. Крім того, для забезпечення фінансування інвестиційних змін необхідно залучати не лише бюджетну систему та банківський сектор але й здійснити активні дії, спрямовані на розвиток небанківських фінансових установ (страхових компаній, пенсійних фондів, інвестиційних компаній), що здатні мобілізувати значний внутрішній інвестиційний потенціал [33].

Низький рівень інвестиційної активності більшості підприємств пояснюється тим, що джерелом власних коштів, які спрямовуються на інвестиційну діяльність, є прибуток. Оскільки більшість підприємств є збитковими чи низькоприбутковими, то не мають можливості вкладати кошти в інвестиційну діяльність, яка характеризується високим рівнем ризику. Тому серед інших джерел фінансування інвестиційної діяльності варто залучати банки для фінансування перспективних науково-технічних

досягнень. АТ «Ельворті» мало стабільний прибуток, однак його діяльність через несприятливу кон'юнктуру стала збитковою в 2019 р., що також актуалізує означену проблему.

Зважаючи на це, першочерговими заходами підвищення зацікавленості інвесторів у фінансуванні інвестиційних проектів є: вдосконалення законодавчої бази, зміцнення державної підтримки інвестиційної сфери та різних сфер її фінансування; створення пріоритетних умов розвитку інвестицій; посилення захисту прав інтелектуальної власності; забезпечення розвитку фінансового ринку; застосування економічних стимулів залучення інвестицій в інвестиційну діяльність, наприклад, податкові пільги, пільгове кредитування, страхування інвестицій тощо [57].

Традиційно однією з головних проблем інвестиційного розвитку в Україні вважається недостатній обсяг фінансування інвестиційної діяльності, що призводить до зниження інвестиційної активності, невикористання у повному обсязі можливостей вирішення економічних, соціальних та інших завдань. Проте, перевищення питомої ваги підприємств, що займалися інвестиціями, над тими, що їх впроваджували, пов'язане з двома факторами: перший – не кожне розроблене нововведення економічно вигідно впроваджувати; другий – недостатність фінансових ресурсів для впровадження інвестицій [14].

Основними завданнями розвитку економіки за рахунок інвестицій є провадження освітньої та науково-технічної діяльності, цільове використання інвестиційних ресурсів на реалізацію інвестиційних та інвестиційних проектів. Фінансування науково-технічної діяльності в усьому світі є прерогативою держави. Вона свідомо бере на себе зобов'язання щодо фінансування НДДКР, оскільки на цьому капіталомісткому й неприбутковому етапі інвестиційного процесу для приватного сектору відсутні вагомі стимули інвестування власного капіталу.

Це пояснюється довгою тривалістю й непередбачуваністю процесу наукового пошуку, а також складністю комерціалізації результатів науково-

технічної діяльності. Держава, яка поставила перед собою мету через інвестиційно-інвестиційну політику сприяти динамічному розвитку економіки країни як основи для піднесення загального благополуччя населення, повинна забезпечити випереджувальний, порівняно з ростом валового внутрішнього продукту, ріст видатків на розвиток науково-технічного прогресу і заохочення інвестиційної діяльності підприємств. Тож головним стає завдання забезпечення дієвості механізму створення наукових знань і подальша їх трансформація у національне багатство.

Так, із метою спрямування власних ресурсів підприємства та фінансових ресурсів, які обертаються на фінансовому ринку, у напрямі ризикованої інвестиційної діяльності потрібно створення системи відповідних стимулів. У світовій практиці фінансові інститути, які беруть участь у фінансуванні інвестиційної діяльності, отримують додаткові стимули. Така система стимулювання, зокрема, передбачає:

- державні замовлення на проведення НДДКР;
- реалізацію спільних інвестиційних проектів на паритетних засадах між підприємствами, державою та іншими учасниками;
- податкове стимулювання здійснення суб'єктами господарювання витрат на інвестиційну діяльність (податковий кредит, пільгове оподаткування доходів від кредитування пріоритетних секторів економіки тощо);
- компенсацію процентних ставок за кредитами інвестиційного спрямування;
- надання державних гарантій у разі надання кредиту на інвестиційні цілі й випуск цінних паперів під реалізацію інвестиційних проектів;
- страхування кредитів на інвестиції [10].

Важливо створити сприятливе для розвитку і поширення інвестицій макроекономічне середовище шляхом активної державної підтримки, наявність дієвої державної науково-технічної стратегії, формування попиту на наукові досягнення з боку реального сектору економіки.

В Україні є значні незадіяні фінансові ресурси які, можливо, і потрібно спрямувати на здійснення інвестиційної діяльності, для чого необхідно проводити виважену, цілеспрямовану політику. Без надійної фінансової бази, стабільних джерел та дієвих фінансових стимулів інвестиційні проекти і надалі залишатимуться на рівні намірів. Динамічний розвиток економіки може забезпечити політика стимулювання наукової та інвестиційної діяльності, що буде фундаментальною основою для покращення рівня життя населення.

Вирішення основних питань щодо фінансування інвестицій можливе в таких напрямках. Перш за все, уряд як суб'єкт фінансування наукових досліджень повинен створювати умови для зростання конкуренції всередині науково-дослідної сфери з допомогою фінансових інструментів, зокрема пайового субсидування на конкурсній основі, для того щоб змістити акцент на кінцевих споживачів шляхом залучення їх до процесу та наділення більшими повноваженнями. Крім того, необхідно вжити заходів для того, щоб державне фінансування НДДКР краще відповідало потребам виробничого сектору й суспільства загалом.

Потрібно створити адекватні стимули та забезпечити підтримку діяльності з комерціалізації. З позицій Міністерства фінансів України повинні бути чітко зафіксовані умови: при наданні податкових пільг, котрі стимулюють інвестиції, треба оцінювати їх ефективність. Адже багато пільг не діють не тому, що не затребувані бізнесом, а через неефективне адміністрування [31].

Варто зазначити, що через відсутність фінансової підтримки на ранніх стадіях освоєння ринку, в деяких регіонах розпочата діяльність із комерціалізації науки, технологій і інвестицій часто гальмується.

Однак інвестиційний розвиток не може бути пов'язаним лише з державним бюджетом, він повинен відбуватися переважно за рахунок недержавного (приватного) сектору економіки. У разі належної організації, воно забезпечить більшу віддачу від капіталів у державні дослідження,

створить передумови для стійкого інвестиційного розвитку, що є стратегічним фактором економічного зростання.

В табл. 3.1 узагальнені й охарактеризовані основні проблеми фінансування інвестиційної діяльності АТ «Ельворті».

Таблиця 3.1 – Проблеми фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» та напрями їх подолання

Проблеми фінансового забезпечення інвестицій	Напрями вирішення проблем для забезпечення ефективності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності
Зниження ділової активності підприємства	Погіршення показників ділової активності АТ «Ельворті» може мати негативні наслідки, що відобразатимуться в цілому на фінансовому стані підприємства. Тому необхідно вживати комплексних заходів, спрямованих на фінансування інвестицій, унаслідок яких створюватиметься конкурентоспроможна продукція, що швидко знаходитиме свого покупця. Це, а також ефективне управління дебіторською та кредиторською заборгованістю сприятиме підвищенню ділової активності
Фінансування інвестиційної діяльності в основному за рахунок власних фінансових ресурсів	Висока питома вага власного капіталу є безсумнівною перевагою для підприємства, що свідчить про високий ступінь фінансової автономії. Проте, АТ «Ельворті» має розробити програму оптимізації джерел фінансового забезпечення інвестиційних програм, зважаючи на ефект фінансового левериджу. Необхідно визначити найбільш оптимальне співвідношення власних джерел, а також коштів, залучених на коротко- та довгостроковій основі для фінансового забезпечення інвестиційної діяльності
Зменшення прибутковості господарської діяльності АТ «Ельворті»	Прибуток є найважливішим джерелом фінансування розвитку підприємства, тому зменшення абсолютних і відносних показників прибутковості, збитковість 2019 р. є тривожним сигналом, на який обов'язково має відреагувати фінансовий менеджмент АТ «Ельворті», розробивши комплекс заходів відновлення високих значень показників рентабельності для нормального фінансування інвестиційної діяльності
Невисока частка витрат на інвестиції в сукупних витратах	В систему управління витратами на підприємстві необхідно вносити зміни з метою виявлення резервів економії та спрямування додаткових фінансових ресурсів саме на інвестиційну діяльність у цілому та фінансування інновацій зокрема
Конкуренція зарубіжних виробників сільськогосподарської техніки	Часто вітчизняні аграрії надають і не завжди виправдано сільськогосподарській техніці зарубіжного виробництва, що обмежує фінансові можливості АТ «Ельворті» до інвестиційної діяльності, хоча є додатковим стимулом до інвестицій

Остання проблема, на відміну від попередніх має зовнішню природу виникнення, й наведена як приклад. Оскільки насправді подібних екзогенних

проблем або зовнішніх факторів негативної дії на фінансове забезпечення підприємством своєї інвестиційної діяльності достатньо, і вони також потребують розв'язання, проте тут мають бути задіяні державні органи законодавчої та виконавчої влади, що покликані створювати для бізнесу сприятливе середовище розвитку.

Для забезпечення сталого розвитку АТ «Ельворті» необхідно активізувати інвестиційну діяльність підприємства шляхом орієнтації виробництва на потреби внутрішнього та зовнішнього ринків; впровадження наукоємних технологій замість матеріало- та енергоємних; виробництва інноваційних товарів; підвищення конкурентоспроможності продукції [58].

Для того, щоб активізувати інвестиційну діяльність АТ «Ельворті», необхідно вирішити проблеми фінансового забезпечення як на рівні підприємства, так і на державному рівні. Пріоритетним завданням держави в питаннях інвестиційної політики має стати реструктуризація системи стратегічних пріоритетів інвестиційного розвитку зі скороченням їхньої кількості та збереженням тих, в яких Україна має суттєві досягнення і перспективи.

3.2 Напрями розвитку системи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»

Уповільнення інвестиційних процесів є однією з головних причин низької ефективності господарської діяльності АТ «Ельворті». Вихід із такої ситуації і подальший розвиток підприємства потребує інноваційно-інвестиційного пожвавлення, оновлення ресурсів на принципово новій, конкурентоспроможній основі. Забезпеченість якісного оновлення ресурсного потенціалу підприємства передбачає інноваційні зміни як форми інвестування виробництва.

Потрібно розробити нові підходи щодо інвестування, насамперед, у напрямі ширшого залучення фінансових ресурсів. Однією з основних умов

активізації інвестиційної діяльності підприємства є підвищення його фінансового забезпечення інвестиційної діяльності.

Фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» має здійснюватися у чіткій послідовності. Тому важливо визначитися із структурою системи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

Змістовний аналіз процесу управління полягає у вивченні його з позицій зв'язку із соціальними процесами в суспільстві (виробництво, накопичення, споживання тощо), з видами виробничо-господарської діяльності (фінанси, конструкторсько-технологічна діяльність, збут тощо), а також з погляду співвідношення цілей управління, методів, засобів і принципів, які застосовуються для їх досягнення:

- перший підхід – це діяльність певних елементів, об'єднаних в організаційну структуру, яка спрямована на вирішення практичних проблем та досягнення визначеної мети з використанням відповідних методів і принципів управління [59];

- другий підхід – це сукупність взаємопов'язаних операцій, що виконуються в певній послідовності і спрямовані на розв'язання конкретних проблем та досягнення поставлених цілей [60].

Безпосередньо ж процес фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства вітчизняні економісти, науковці трактують як: послідовність та спосіб управління; послідовність етапів і стадій, відповідних процедур та інструментів; сукупність інституціональних та організаційних структур і комплекс використовуваних ними форм та методів; послідовність застосування різноманітних способів впливу на ринкову вартість підприємства.

Процес фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства здійснюється в певній послідовності, основні етапи, що визначені у сучасній літературі, можна поділити на три групи:

- 1) інформаційний, що передбачає формування інформаційної бази та

системи показників оцінки фінансового забезпечення інвестиційної діяльності, визначення переліку факторів та резервів зростання фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства;

2) аналітичний, який передбачає аналіз фінансово-економічного стану підприємства; формування критеріїв фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства; аналіз і планування фінансового забезпечення інвестиційної діяльності; формування системи оцінки, контролю та управління інвестиційними ризиками;

3) стратегічний, який включає виявлення місії та цілей підприємства, моніторинг зовнішнього середовища, виявлення загроз, аналіз внутрішнього середовища, формування стратегічних альтернатив, вибір стратегії розвитку, оцінку та реалізацію стратегії, контроль і коригування обраної інвестиційної стратегії [61].

Процес фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства можна подати у вигляді послідовних етапів таким чином (рис. 3.1).

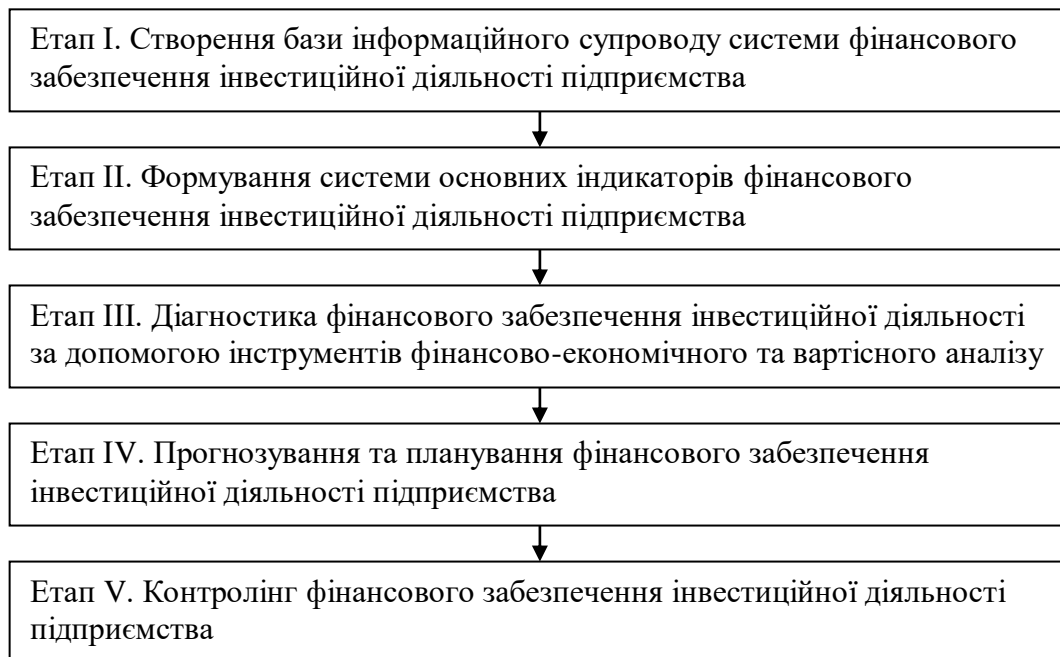

Рисунок 3.1 – Поетапний процес фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»

Останнім часом дедалі очевиднішою стає залежність процесу фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства від особливого ресурсу – інформації.

Другим етапом процесу фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» є формування системи основних індикаторів фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

Запропоновані до використання на підприємстві класичні системи фінансових індикаторів фінансового забезпечення інвестиційної діяльності є неповними, неінформативними, іноді суперечливими та не враховують специфіку діяльності. В цьому контексті пропонуємо включити до системи основних індикаторів діагностики фінансового забезпечення інвестиційної діяльності фінансово-економічні, виробничо-технічні та інноваційні індикатори.

Третій етап процесу фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства – її діагностика за допомогою класичних інструментів фінансово-економічного та вартісного аналізу.

Провівши діагностику фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства, необхідно здійснити її планування, що передбачає розробку трьох стратегій: формування інвестиційних ресурсів, максимізації доходності та мінімізації інвестиційних ризиків для потенційних інвесторів.

Стратегія формування інвестиційних ресурсів є важливою складовою планування фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства. Формування інвестиційних ресурсів є основою інвестиційного потенціалу на всіх етапах діяльності підприємства, а їх наявність є найбільш суттєвим фактором фінансового забезпечення інвестиційної діяльності будь-якого підприємства.

Основною метою стратегії формування інвестиційних ресурсів є задоволення потреб підприємства у отриманні необхідного обсягу інвестицій та оптимізація їх структури з позиції підвищення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності.

Основними завданнями стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємства є: найбільш ефективне використання власних інвестиційних ресурсів, що спрямовуються на підтримку фінансової стабільності підприємства у довгостроковій перспективі; забезпечення постійного надходження додаткових фінансових активів необхідних для підвищення фінансової стійкості та максимізації вартості підприємства; узгодженість стратегії із зовнішнім середовищем, тобто відповідність необхідних обсягів інвестицій зі змінами інвестиційного клімату та кон'юнктури ринку [62].

Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів у процесі фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства повинна включати такі етапи:

- 1) прогнозування потреби в інвестиційних ресурсах для збереження фінансової стабільності підприємства;
- 2) визначення можливостей формування інвестиційних ресурсів за рахунок різних джерел;
- 3) вибір методів фінансування окремих інвестиційних програм і проектів;
- 4) оптимізація структури джерел формування інвестиційних ресурсів;
- 5) забезпечення прибутковості, ліквідності та мінімізації ризиків інвестицій для потенційного інвестора.

Для АТ «Ельворті» дуже важливою є розробка стратегії максимізації доходності, при формуванні якої акцентується увага на вартості підприємства. Основними завданнями стратегії максимізації доходності підприємства є:

- розрахунок планової необхідної доходності для ефективної стабільної діяльності та забезпечення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності;
- раціоналізація структури джерел утворення доходу на основі виокремлення пріоритетності й ефективності різних видів діяльності;
- розробка ефективної системи розподілу й використання доходу;

- визначення величини доходу, необхідної для одержання прибутку та підтримки фінансової стабільності підприємства;
- обґрунтування обсягів реалізації продукції, що забезпечить одержання цільового доходу і досягнення запланованого рівня фінансової стійкості та фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

Незаперечним є той факт, що на вартість підприємства здійснюють безпосередній вплив основні показники рентабельності: власного капіталу, активів та інвестицій, і саме ефективне управління ними дасть можливість забезпечити інвестиційну привабливість підприємства [63].

Стратегія з мінімізації інвестиційних ризиків є останньою, вона повинна бути розроблена у процесі планування фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства, оскільки являє собою фінансово-методологічну технологію обґрунтування, прийняття, виконання та контролю за виконанням фінансових рішень щодо реалізації превентивних заходів фінансово-організаційного характеру з метою забезпечення зіставлення результативності діяльності підприємства з відповідним рівнем інвестиційного ризику.

Розроблена в процесі дослідження програма підвищення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» представлена в табл. 3.2.

Інвестиційну привабливість підприємства визначають сукупність політичних, соціально-економічних, культурних, організаційно-правових, географічних та екологічних факторів, що діють в країні (регіоні, всередині підприємства) та формують інвестиційний клімат.

Активізація інвестиційної діяльності має стати ключовим завданням управління підприємством, що вимагає виконання безперервного моніторингу зовнішнього та внутрішнього оточення підприємства, його реакції на зміни у зовнішньому і внутрішньому середовищі з обов'язковою оцінкою ступеня ризику, що дасть можливість керівництву приймати якісні управлінські рішення.

Таблиця 3.2 – Програма підвищення рівня фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»

№ з/п	Складова програми	Заходи, спрямовані на розвиток фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства
1.	Ефективне управління активами	Зростання оборотності капіталу; збільшення частки власного оборотного капіталу; оптимізація дебіторської заборгованості; підвищення рентабельності активів підприємства
2.	Ефективне управління зобов'язаннями	Оптимізація структури капіталу; зменшення витрат на залучення капіталу; підвищення рентабельності власного капіталу за рахунок ефекту фінансового левериджу
3.	Ефективний маркетинг щодо підвищення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства	Дослідження ринку споживачів, постачальників та конкурентів; проведення SWOT-аналізу (встановлення сильних та слабких сторін підприємства, загроз і можливостей); оцінка стратегічних альтернатив (вибір базової стратегії розвитку підприємства, оцінка стратегічного потенціалу, розробка конкурентних програмних дій щодо цільових споживачів); прогнозування розвитку підприємства; реалізація маркетингового потенціалу (оцінка рівня розвитку та конкурентоспроможності); розробка маркетингової політики підприємства
4.	Формування дієвої інформаційної бази	Доповнення звітності абсолютними та відносними фінансово-економічними, вартісними, технічними та кадровими показниками, що відображають або впливають на рівень фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства

Основою для забезпечення на підприємстві ефективного управління інвестиційним механізмом є побудова концептуальної моделі інвестування розвитку ресурсного потенціалу для підприємства. Розроблена модель інвестування розвитку підприємства дасть можливість керувати негативними факторами впливу на ресурсний потенціал ще на стадії прийняття рішення про інвестування розвитку ресурсного потенціалу [64].

З метою підвищення ступеня використання виробничих потужностей на рівні підприємства доцільно сформулювати виважену та науково обґрунтовану стратегію його розвитку, а вже на її основі розробити програму збільшення виробничих потужностей. Засобами реалізації такої програми є науково обґрунтовані інвестиційні проекти.

Для АТ «Ельворті», насамперед, доцільно розробити проекти щодо технічного переозброєння. Пріоритетними напрямками інвестування підприємства є інвестиції в диверсифікацію діяльності, оснащення сучасним

технологічним обладнанням. Це дасть можливість визначити розвиток підприємства шляхом розширення ефективних чи перепрофілювання малоефективних видів діяльності із врахуванням технологічних та вартісних змін. Інвестиційні ресурси повинні спрямуватися на забезпечення впровадження ресурсозберігаючих високоефективних технологій, що забезпечили б скорочення операційного та фінансового циклів. Для впровадження цих технологій необхідні інвестиції та модернізація основних засобів. Вирішення цих завдань щодо технологічного розвитку підприємства передбачає залучення інвестиційних коштів, а відповідно визначення реальних джерел фінансування інвестиційних проектів.

Основними джерелами формування інвестиційних ресурсів АТ «Ельворті» є, насамперед, прибуток, який залишається в розпорядженні підприємства, амортизаційні та сформовані резервні фонди. Основне місце у складі внутрішніх джерел ресурсів підприємства належить саме прибутку. Він забезпечує приріст власного капіталу і, відповідно, зростання ринкової вартості підприємства. Прибуток як результат діяльності характеризує ефективність діяльності підприємства, що стимулює розвиток в першу чергу інноваційних процесів і впливає на ступінь фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

У теперішній час підприємства з продажу, технічного обслуговування та ремонту автомобілів у Запорізькій області несуть основне інвестиційне навантаження – частка коштів що інвестуються у основний капітал за рахунок прибутку та амортизаційних відрахувань складає близько 3/4 загального обсягу капітальних вкладень.

Тоді як значна частина прибутку цих підприємств «знищується» податками та інфляцією. Реального накопичення власних ресурсів підприємств, по суті, не відбувається. Оборотні кошти вітчизняних підприємств з продажу, технічного обслуговування та ремонту сільськогосподарської техніки у середньому на 80% забезпечені кредитами комерційних банків [65].

Це призводить до того, що велика частина прибутку направлена на виплату кредитів та відсотків за ними. Для підприємств з продажу, технічного обслуговування та ремонту автомобілів характерними є високі витрати на формування ресурсного потенціалу, низька рентабельність виробництва, високий знос основних засобів, зростання заборгованості.

Амортизація визначається як одне із найважливіших джерел фінансових ресурсів для здійснення інвестицій. Адже застосування прогресивних методів амортизаційних відрахувань дає змогу швидкими темпами здійснити оновлення активів та відтворення зношених основних засобів. Однак у підприємствах з продажу, технічного обслуговування та ремонту автомобілів Запорізької області значною мірою амортизація гаситься низькою оцінкою основних фондів [42].

Подальший розвиток АТ «Ельворті» потребує впровадження системи управління інвестиційною привабливістю, що зображена на рис. 3.2.

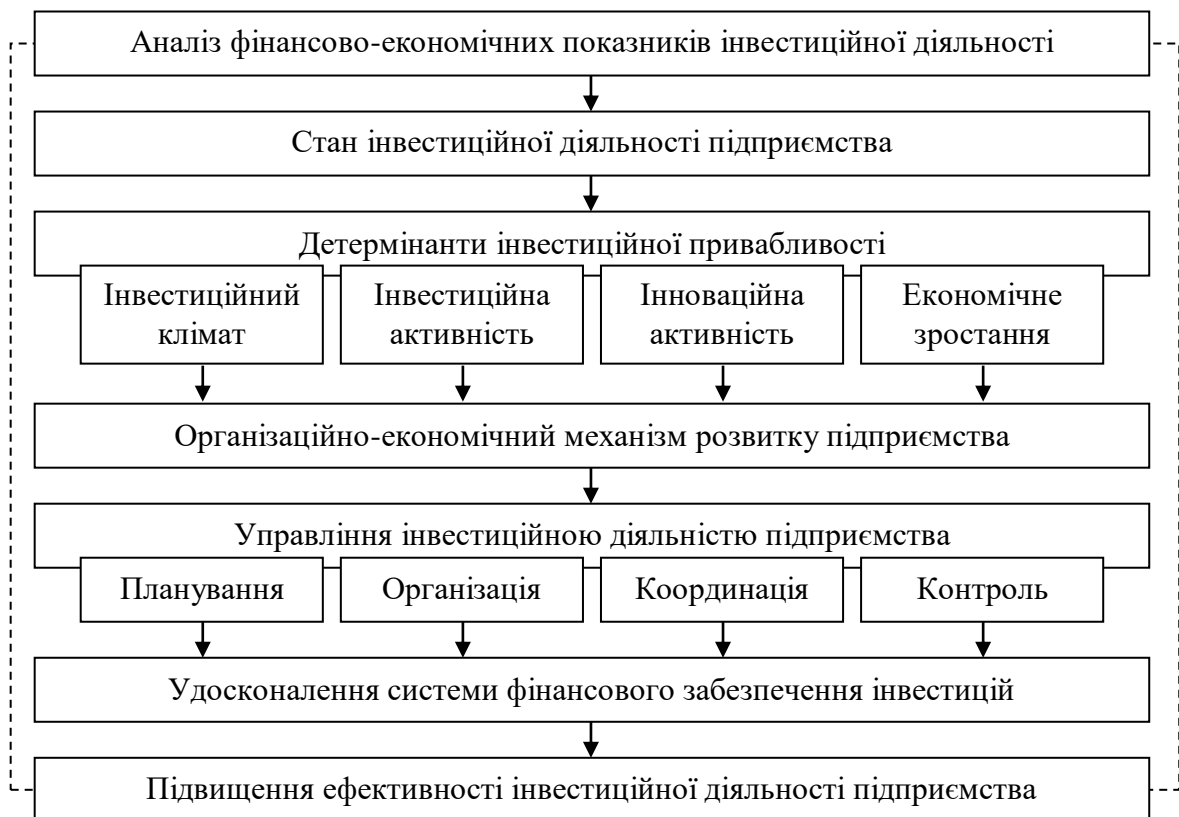

Рисунок 3.2 – Удосконалення системи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»

Розроблена системи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства сприятиме активізації його інвестиційної діяльності, інноваційному розвитку, появі нових робочих місць, розвитку ресурсного потенціалу. Перспективи розвитку АТ «Ельворті» повинні бути узгоджені з усіма складовими економічної політики й, насамперед, інвестиційної політики підприємства. Проблема залучення необхідних інвестиційних ресурсів визначається особливостями інвестиційної політики підприємства, адже формування інвестиційної політики здійснюється у сфері взаємних інтересів як самого підприємства, так і його потенційних інвесторів.

Особливе значення у формуванні запропонованої системи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства займають фактори, які визначають інвестиційну привабливість, до них відносять: макроекономічні показники; стабільність державної економічної та інвестиційної політики; нормативно-правові; рівень розвитку банківської системи; податкової системи; ринкової інфраструктури; якість трудових ресурсів; рівень професійності персоналу; його здатність до самоорганізації, відповідність продуктивності праці, розвиток інноваційних процесів.

Для активізації інвестиційного ринку повинна бути принципово змінена кредитна політика держави. З цією метою важливим завданням державної політики має бути створення сприятливих умов для активізації довготермінового кредитування. Це можливо завдяки: здійсненню заходів зі збільшення обсягів кредитування комерційними банками; пом'якшенню відсоткової політики; переорієнтації кредитних ресурсів банківської системи на довготермінове кредитування; створення спеціальних інвестиційних банків із забезпеченням пільгових умов кредитування інвестиційних програм.

Реалізація розробленої системи передбачає: збільшення обсягів реалізації інноваційної продукції; збільшення кількості інноваційно-активних підприємств; впровадження ефективних інвестиційних проектів; створення інфраструктури залучення та обслуговування потенційних інвесторів; залучення в економіку додаткових коштів; створення нових робочих місць;

створення сприятливих умов для залучення іноземного капіталу в економіку Запорізької області, що, в свою чергу, дасть можливість запровадити новітні технології, оновити та модернізувати основні фонди тощо.

В результаті впровадження системи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства очікується покращення інвестиційного клімату, що значно активізує інвестиційну діяльність АТ «Ельворті» та створить умови для зростання надходжень у діяльність підприємства як іноземних, так і вітчизняних інвестицій. Це дасть змогу більш ефективно та оперативно вирішувати існуючі проблеми соціально-економічного розвитку підприємства, підвищити якість та культуру управління, прискорити інноваційний і соціальний розвиток.

3.3 Оптимізація фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті»

В сучасних умовах зростає роль окремих підприємств у формуванні та підвищенні рівня інвестиційного розвитку держави, а особливо коли йдеться про лідерів галузі, до числа яких по праву можна зарахувати й АТ «Ельворті». Інвестиції в інвестиційну діяльність підприємства повинні забезпечувати розробку та впровадження у виробництво сучасних науково-технічних і технологічних рішень існуючих економічних та екологічних проблем.

Управління інвестиційною діяльністю можна визначити як процес створення, запровадження та використання у господарській діяльності підприємства інвестиційних об'єктів у формі основних та оборотних засобів, об'єктів інтелектуальної власності з новими властивостями, а також інвестиційних управлінських технологій. Впровадження інвестицій неможливе без фінансового забезпечення.

При цьому інвестування передбачає як вкладення фінансових ресурсів, так і витрати часу та зусиль при проведенні заходів, спрямованих на

підвищення рівня інвестиційна діяльність [66].

Сучасні наукові джерела в значній мірі обґрунтовують необхідність фінансування інвестиційного розвитку підприємств. Одним із провідних напрямів економічних досліджень є вивчення закономірностей інвестиційного розвитку підприємства й оптимізація фінансового забезпечення його інвестиційної діяльності. Наукові аспекти стратегії інвестиційного розвитку в певній мірі досліджувались як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями [67]. Але зараз необхідно узагальнити результати їхніх досліджень, пов'язаних із формуванням стратегії інвестиційного розвитку підприємства із оптимізацією фінансування в інвестиційний розвиток підприємства.

Зважаючи на сучасний стан вітчизняної економіки, більшість підприємств відчувають дефіцит фінансових ресурсів не лише для здійснення інвестиційної, але й для операційної діяльності. У зв'язку із цим досить актуальним є питання ефективного використання наявних джерел фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств. Досить важливим є питання забезпечення саме власними джерелами фінансування, оскільки власні кошти забезпечують підприємству фінансову стабільність і платоспроможність [65].

Будь-яка форма інвестицій АТ «Ельворті» вимагає певного рівня фінансового забезпечення, зокрема за рахунок власних коштів. Фінансове забезпечення можна визначити як сукупність економічних відносин, що виникають між суб'єктами інвестиційної діяльності з приводу пошуку, залучення й ефективного використання фінансових ресурсів з метою отримання економічного ефекту із використанням організаційно-управлінських принципів, методів і форм впливу цих ресурсів на інвестиційну діяльність [18].

В умовах фінансової нестабільності наявність фінансових ресурсів є одним із визначальних факторів розвитку підприємства, а ефективність діяльності підприємства знаходиться в безпосередній залежності від того,

наскільки швидко кошти, вкладені в активи, перетворюються в реальні гроші. Основним фінансовим ресурсом підприємств є власний капітал. Достатній обсяг власного капіталу дозволяє розпочинати діяльність, збільшувати обсяги діяльності та сприяє фінансовій незалежності від зовнішніх інвесторів, кредиторів.

Фінансування інвестиційної діяльності промислових підприємств може здійснюватись у таких формах: самофінансування, кредитування, державне та венчурне фінансування. На практиці з метою максимізації прибутку та забезпечення оптимального співвідношення різні форми фінансового забезпечення використовуються одночасно. При цьому підприємства намагаються забезпечити оптимальну структуру капіталу, для чого здійснюється оцінка фінансової стійкості підприємства і розрахунок співвідношення власних і залучених коштів. Основним важелем варіювання є коефіцієнт дисконтування, який може приймати різні значення у залежності від співвідношення власного і залученого капіталу.

Власними джерелами фінансування інвестиційної діяльності, як правило, виступають нерозподілений прибуток та амортизаційні відрахування, внески засновників у збільшення зареєстрованого капіталу.

Отже, АТ «Ельворті» варто більше уваги приділяти формуванню чистого прибутку й амортизаційній політиці. Крім того, підприємства можуть використовувати і зовнішні джерела збільшення власного капіталу для фінансування інвестиційної діяльності.

Для цього, зважаючи на форму власності підприємства, необхідним є збільшення зареєстрованого капіталу під певні інвестиційні програми. Недоліком цього підходу є те, що в процесі реалізації інвестиційного процесу, особливо якщо він передбачає створення принципово нового інвестиційного продукту, досить важко визначити потрібні обсяги фінансових ресурсів для фінансування.

Підприємства, які здійснюють інвестиційну діяльність, мають високу частку нематеріальних активів, серед яких значну частину мають складати

знання, які містяться у людському капіталі, тобто працівниках. Отже, саме працівники підприємства можуть стати активним реальним джерелом підвищення ефективності інвестиційної діяльності АТ «Ельворті».

При цьому важливим завданням є формування адекватної та ефективної мотиваційної політики, яка б стимулювала працівників до підвищення рівня інвестиційної діяльності, зокрема в напрямку використання нових ресурсів, формування ефективної політики енергозбереження. Прийнято вважати, що найбільшу економічну вигоду дозволяють отримати заходи, які потребують капітальних вкладень. Водночас у контексті інвестиційних заходів у напрямку енергозбереження мають величезний потенціал і безвитратні напрями, що вимагають лише організаційних змін у структурі управління підприємством [46].

Інвестиційні заходи можуть стосуватись і маркетингу підприємства. На сьогодні існує значна кількість компаній, які будували свою оновлену збутову політику на інвестиційній концепції, зокрема із використанням ребрендингу, нових способів реалізації тощо [68]. Впровадження будь-якої форми інвестиційної діяльності передбачає активну участь персоналу, його зацікавленість і рівень продуктивності у виконанні поставлених завдань.

Стимулювання персоналу в напрямку інвестиційної діяльності може здійснюватись у матеріальній і нематеріальній формах і мати як прямий, так і непрямий характер. Результатом ефективного стимулювання стане суттєвий приріст прибутку та вартості підприємства, які значно перевищують витрати на стимулювання персоналу.

Варто наголосити, що розробка та застосування економіко-математичної моделі оптимізації інвестицій передбачає інвестиційний розвиток підприємств шляхом оптимального розподілу коштів підприємства при фінансуванні інвестиційних заходів різної спрямованості та характеру.

З метою визначення першочергових напрямів удосконалення інвестиційної діяльності необхідно враховувати як рівні окремих показників інвестиційного потенціалу, так і їх вагомість. Для цього пропонується

використати діаграму Парето.

Відповідно до даного підходу, першочергового коригування потребують показники інвестиційного потенціалу підприємства, для яких рівень «можливостей вдосконалення», є максимальним. Визначення величини цього показника пропонується здійснювати за формулою:

$$M = a \times (1 - П), \quad (3.1)$$

де a – вагомість показника;

$П$ – оптимальне значення показника;

$(1 - П)$ – можливості (резерв) підвищення рівня показника.

В основу моделі оптимізації інвестицій в інвестиційний розвиток підприємства покладено таку формулу:

$$IAP = I_s \times \left(1 - \frac{IC_\partial}{IC_0}\right) + I_n \times \left(1 - \frac{П\phi}{П_0}\right) \rightarrow \max, \quad (3.2)$$

де I_s – інвестиції в формування та реалізацію стратегії інвестиційного розвитку підприємства;

$\frac{IC_\partial}{IC_0}$ – ступінь відповідності діючої інвестиційної стратегії оптимальній;

$\frac{П\phi}{П_0}$ – ступінь відповідності фактичного рівня інвестиційного

потенціалу оптимальному його рівню;

$\left(1 - \frac{IC_\partial}{IC_0}\right)$ – потенціал вдосконалення стратегії інвестиційного розвитку;

$\left(1 - \frac{П\phi}{П_0}\right)$ – можливість підвищення рівня інвестиційного потенціалу

підприємства;

I_n – інвестиції в підвищення інвестиційного потенціалу, що є сумою інвестицій в розвиток ресурсної (I_{np}) та організаційно-управлінської (I_{no}) складових:

$$I_n = I_{np} + I_{no}. \quad (3.3)$$

Подальший розподіл інвестицій в розвиток інвестиційного потенціалу пропонується здійснювати за окремими напрямками пропорційно до значень показників «можливість удосконалення».

Формування моделі оптимізації інвестицій передбачає визначення основних обмежень. Зокрема, при побудові економіко-математичної моделі оптимізації інвестицій в інвестиційну активність АТ «Ельворті» слід врахувати такі обмеження: кадрові, фінансові, обмеженість у часі, ресурсні.

Так, обмеженість фінансових ресурсів формально має вигляд:

$$I_s + I_{np} + I_{no} \leq \Phi IP, \quad (3.4)$$

де, ΦIP – фонд інвестиційного розвитку підприємства.

Визначення оптимальних пропорцій між інвестиціями, що будуть спрямовані в підвищення рівня відповідності діючої стратегії інвестиційного розвитку оптимальній, або підвищення рівня інвестиційного потенціалу пропонується визначати експертним методом, що дасть змогу встановити певні обмеження з коефіцієнтами інвестування в інвестиційну діяльність, що формують пропорції інвестицій i , відповідно, обмеження сум фінансових ресурсів для основних напрямів фінансування інвестиційної діяльності [22].

Моніторинг процесу інвестиційного розвитку підприємства об'єднує всі елементи моделі оптимізації із урахуванням можливості її коригування. Призначенням системи моніторингу є забезпечення динамічності процесу оптимізації інвестування в інвестиційну активність підприємства.

Одним із основних обмежень при побудові моделі оптимізації фінансування інвестиційної активності підприємства визначено величину фонду інвестиційного розвитку підприємства (ΦIP).

Слід зазначити, що саме величина фонду інвестиційного розвитку підприємства є основним обмеженням моделі оптимізації, на основі якої з

використанням додаткової інформації приймається рішення щодо вибору інвестиційних проектів АТ «Ельворті».

Після визначення величини $ФІР$ необхідно визначити пропорції розподілу наявних грошових коштів за напрямками інвестування. Структуру інвестування за напрямками (обмеження) пропонується визначити за результатами експертної оцінки.

В цілому, застосування моделі оптимізації фінансування інвестиційної активності підприємства дасть змогу обґрунтовано обирати найкращі напрями інвестування та оптимальні суми капіталовкладень. При розробці моделі оптимізації основою цільової функції є математичний опис економічних цілей із врахуванням факторів та обмежень, зокрема доступних фінансових ресурсів. Основні фактори та обмеження, що визначають ефект від інвестицій в інвестиційну діяльність формалізуються і представляються у вигляді параметрів функції оптимізації.

Прийняття рішення щодо вибору напрямів і розмірів інвестицій супроводжується оцінкою ефективності реалізованих інвестиційних проектів та заходів. Незадовільні результати оцінки ефективності інвестицій, зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства визначають необхідність коригування моделі оптимізації інвестування в інвестиційна діяльність, що забезпечує динамічність даної моделі та, відповідно, постійну адаптацію програм інвестування в інвестиційну діяльність до внутрішніх факторів і факторів мінливого зовнішнього середовища [69].

Оптимізація процесу фінансування інвестиційної діяльності сприяє реалізації інвестиційної стратегії підприємства шляхом досягнення його стратегічних цілей, що в результаті призводить до підвищення фінансової ефективності діяльності підприємства АТ «Ельворті».

Водночас, в сучасних економічних умовах при здійсненні інвестицій в інвестиційну діяльність необхідно враховувати обмеженість ресурсів, зокрема фінансових, які знаходяться у розпорядженні підприємства. Економіко-математична модель оптимізації інвестування сприятиме кращому

використанню ресурсів в процесі управління інвестиційною діяльністю [70].

Підвищення уваги до проблем формування, розвитку і використання інвестиційного потенціалу підприємств зумовлене тим, що саме інвестиційний розвиток в сучасних умовах є основним чинником досягнення стратегічних цілей підприємств України. Підприємство АТ «Ельворті» має значний потенціал у використанні власного капіталу для фінансування інвестиційної діяльності. Також підприємству доцільно переглянути якість амортизаційної політики. Досить важливим є активне використання інтелектуального потенціалу працівників АТ «Ельворті». З метою збільшення фінансових ресурсів важливим є тісна співпраця із іншими інвестиційно активними підприємствами.

Висновки до розділу 3

Аналіз дав змогу виявити такі проблеми фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства та визначити напрями їх вирішення: зниження ділової активності підприємства, фінансування інвестиційної діяльності в основному за рахунок власних фінансових ресурсів, зменшення прибутковості господарської діяльності АТ «Ельворті» і збитковість 2019 р., невисока частка витрат на інвестиції в сукупних витратах, конкуренція зарубіжних виробників сільськогосподарської техніки. Для забезпечення сталого розвитку АТ «Ельворті» необхідно активізувати інвестиційну діяльність підприємства шляхом орієнтації виробництва на потреби внутрішнього та зовнішнього ринків; впровадження наукоємних технологій замість матеріало- та енергоємних; виробництва інноваційних товарів; підвищення конкурентоспроможності продукції.

Для того, щоб активізувати інвестиційну діяльність АТ «Ельворті», необхідно вирішити проблеми фінансового забезпечення як на рівні підприємства, так і на державному рівні. Пріоритетним завданням держави в питаннях інвестиційної політики має стати реструктуризація системи

стратегічних пріоритетів інвестиційного розвитку зі скороченням їхньої кількості та збереженням тих, в яких Україна має суттєві досягнення і перспективи.

Розроблена системи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства сприятиме активізації його інвестиційної діяльності, інноваційному розвитку, появі нових робочих місць, розвитку ресурсного потенціалу. Перспективи розвитку АТ «Ельворті» повинні бути узгоджені з усіма складовими економічної політики й, насамперед, інвестиційної політики підприємства. Проблема залучення необхідних інвестиційних ресурсів визначається особливостями інвестиційної політики підприємства, адже формування інвестиційної політики здійснюється у сфері взаємних інтересів як самого підприємства, так і його потенційних інвесторів.

Підвищення уваги до проблем формування, розвитку і використання інвестиційного потенціалу підприємств зумовлене тим, що саме інвестиційний розвиток в сучасних умовах є основним чинником досягнення стратегічних цілей підприємств України. Підприємство АТ «Ельворті» має значний потенціал у використанні власного капіталу для фінансування інвестиційної діяльності. Також підприємству доцільно переглянути якість амортизаційної політики. Досить важливим є активне використання інтелектуального потенціалу працівників АТ «Ельворті». З метою збільшення фінансових ресурсів важливим є тісна співпраця із іншими інвестиційно активними підприємствами.

ВИСНОВКИ

Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект. Інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій.

Набуло подальшого розвитку визначення інвестиційної діяльності підприємства як процесу, що характеризується гармонійним поєднанням у взаємодії таких ключових компонентів, як суб'єкти інвестиційного процесу, які здійснюють управлінський вплив і регулювання об'єктів інвестування, зокрема за допомогою фінансового забезпечення інвестицій, з метою досягнення економічного та соціального ефекту для підприємства.

Вдосконалений алгоритм формування інвестиційної стратегії для забезпечення економічного розвитку підприємства, що обов'язково має передбачати пошук і обґрунтування джерел фінансування інвестиційної стратегії для ефективної реалізації інвестиційної діяльності.

Серед основних функціональних стратегій, які мають найбільший вплив на здійснення інвестицій у довгостроковій перспективі виокремлено та враховано виробничу, фінансову та маркетингову. Розроблена інвестиційна стратегія повинна відповідати вимогам стратегічного управління та бути адекватною зовнішньому середовищу підприємства, сприяти його розвитку та забезпеченню конкурентних переваг.

Набуло подальшого розвитку визначення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств як сукупність економічних відносин, що виникають між суб'єктами інвестиційної діяльності з приводу пошуку, залучення та ефективного використання фінансових ресурсів з метою отримання економічного ефекту із використанням організаційно-управлінських принципів, методів і форм впливу цих ресурсів на

інвестиційну діяльність.

Сьогодні АТ «Ельворті» є провідним та одним із найбільших підприємств сільськогосподарського машинобудування в Україні, що вже майже півтора століття виготовляє високоякісну сільгосптехніку як для внутрішнього ринку, так і для ринків ближнього та дальнього зарубіжжя.

Необоротні активи підприємства розподілені досить пропорційно і щороку зростають, однак оборотні активи зменшилися. Збільшується власний капітал АТ «Ельворті», однак меншими темпами, ніж активи. Втім для підприємства це не загрозна тенденція, зважаючи на достатній розмір його власного капіталу. В структурі зобов'язань переважають короткострокові з тенденцією до їх зростання, тому доцільно розглянути можливості деякої диверсифікації довгострокових джерел фінансування, що суттєво зменшилися.

Аналіз фінансового стану засвідчив негативні зміни, що намітилися в 2018 р., а в 2019 р. лише загострилися. Так, ділова активність погіршилася, що зокрема проявляється в зниженні оборотності, зменшуються також коефіцієнти ліквідності. Підприємство майже не використовувало в 2019 р. довгострокових зобов'язань, а короткострокові – зросли, це дещо знизило фінансову стійкість підприємства. Проте найбільш негативною тенденцією є збитковість, яка виявилася в 2019 р.

Аналіз чинників, які вплинули на кінцевий результат за даним підприємством дав змогу виявити перелік факторів, управління якими дасть можливість покращити фінансове забезпечення інвестиційної діяльності, а саме основними напрямками покращення ситуації мають стати зменшення собівартості, що дозволить збільшити прибуток від реалізації, а відповідно й рентабельність продажів; збільшення показників ліквідності діяльності підприємства; зменшення дебіторської заборгованості; зниження обсягів залученого капіталу, що сприятиме підвищенню фінансової незалежності АТ «Ельворті».

Було розглянуто основні методики оцінки фінансового забезпечення

інвестиційної діяльності підприємства: інтегральну, рейтингову, матричну, багатофакторну, індикативну та модель Дюпон. Визначено, що рейтингова та матрична методики є найменш ефективними з позиції внутрішнього управління. Виконано оцінку фінансового забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті», яка дала можливість виявити нестабільність та в більшості незадовільні значення показників фінансового забезпечення інвестиційної діяльності. Визначено перелік чинників, управління якими дасть змогу підвищити ефективність фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

Аналіз дав змогу виявити такі проблеми фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства та визначити напрями їх вирішення: зниження ділової активності підприємства, фінансування інвестиційної діяльності в основному за рахунок власних фінансових ресурсів, зменшення прибутковості господарської діяльності АТ «Ельворті» і збитковість 2019 р., невисока частка витрат на інвестиції в сукупних витратах, конкуренція зарубіжних виробників сільськогосподарської техніки. Для забезпечення сталого розвитку АТ «Ельворті» необхідно активізувати інвестиційну діяльність підприємства шляхом орієнтації виробництва на потреби внутрішнього та зовнішнього ринків; впровадження наукоємних технологій замість матеріало- та енергоємних; виробництва інноваційних товарів; підвищення конкурентоспроможності продукції.

Для того, щоб активізувати інвестиційну діяльність АТ «Ельворті», необхідно вирішити проблеми фінансового забезпечення як на рівні підприємства, так і на державному рівні. Пріоритетним завданням держави в питаннях інвестиційної політики має стати реструктуризація системи стратегічних пріоритетів інвестиційного розвитку зі скороченням їхньої кількості та збереженням тих, в яких Україна має суттєві досягнення і перспективи.

Розроблена системи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства сприятиме активізації його інвестиційної діяльності,

інноваційному розвитку, появі нових робочих місць, розвитку ресурсного потенціалу. Перспективи розвитку АТ «Ельворті» повинні бути узгоджені з усіма складовими економічної політики й, насамперед, інвестиційної політики підприємства. Проблема залучення необхідних інвестиційних ресурсів визначається особливостями інвестиційної політики підприємства, адже формування інвестиційної політики здійснюється у сфері взаємних інтересів як самого підприємства, так і його потенційних інвесторів.

Підвищення уваги до проблем формування, розвитку і використання інвестиційного потенціалу підприємств зумовлене тим, що саме інвестиційний розвиток в сучасних умовах є основним чинником досягнення стратегічних цілей підприємств України. Підприємство АТ «Ельворті» має значний потенціал у використанні власного капіталу для фінансування інвестиційної діяльності. Також підприємству доцільно переглянути якість амортизаційної політики. Досить важливим є активне використання інтелектуального потенціалу працівників АТ «Ельворті». З метою збільшення фінансових ресурсів важливим є тісна співпраця із іншими інвестиційно активними підприємствами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Науменко Є. С., Щєбликіна І. О. Розвиток інвестиційного маркетингу підприємствами сільськогосподарського машинобудування в Україні. *Становлення та розвиток маркетингу в Україні: від теорії до практики* : матеріали V Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. м. Умань, 23 жовтня 2020 р. Умань, 2020. С. 82–85.
2. Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку суб'єктів національного господарства : монографія / за ред. Л. М. Савчук, А. В. Череп. Дніпро : Журфонд, 2019. 420 с.
3. Державне стимулювання інноваційного розвитку суб'єктів господарювання: методологічні засади, світовий та вітчизняний досвід : монографія / за заг. ред. Л. С. Захаркіної. Суми : Сумський державний університет, 2019. 200 с.
4. Козаченко Г. В. Управління інвестиціями на підприємстві : монографія. Київ : Лібра, 2010. 368 с.
5. Balan O. S., Par'eva N. O. Essence, meaning and classification of investment decisions. *Economics: time realities*. 2012. № 3-4 (4-5). pp. 52–56.
6. Забезпечення інноваційного розвитку промисловості України : монографія / за заг. наук. ред. В. В. Дергачової. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 234 с.
7. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів : монографія. Тернопіль : Економічна думка, 2003. 326 с.
8. Мезенцева Н. І., Мороз І. М. Інвестиційна діяльність в агропродовольчому виробництві України: регіональні аспекти : монографія. Київ : ВГЛ «Обрії», 2011. 163 с.
9. Калита Т. А. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності в контексті сучасних викликів інноваційного розвитку економіки України.

Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Економіка. Острог, 2017. № 7. С. 45–49.

10. Соломатіна Т. В., Розмислов О. М. Інвестиційне забезпечення стратегічного розвитку фінансового потенціалу аграрного сектору економіки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент.* Одеса, 2019. Вип. 40. С. 153–160.

11. Череп А. В., Череп О. Г., Олейнікова Л. Г., Крилов Д. В. Управління ефективністю інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва : монографія. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 276 с.

12. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. І. В. Сіменко, Т. Д. Косової. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 384 с.

13. Базь М. О., Домашева Є. А. Інвестиційний маркетинг як детермінант конкурентоспроможності підприємств на ринку інвестицій. *Економічний вісник НТУУ «КПІ».* Київ, 2015. Вип. 12. С. 333–338.

14. Добриніна Л. В. Підприємство як учасник фінансового ринку, його інвестиційні стратегії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* Ужгород, 2019. Вип. 23 (1). С. 80–83.

15. Бедрєковський П. М. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємства торгівлі: сучасні механізми та інструменти. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка.* Одеса, 2017. Т. 22, Вип. 5. С. 108–112.

16. Тітенко З. М., Черкесенко К. І. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємств. *Формування ринкових відносин в Україні.* Київ, 2019. № 10. С. 44–50.

17. Белінська Я. В., Калита Т. А. Державна політика фінансового забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності на засадах державно-приватного партнерства в Україні. *Причорноморські економічні студії.* Одеса, 2018. Вип. 29 (2). С. 63–70.

18. Орєхова К. В. Формування інвестиційної стратегії підприємства.

Інвестиції: практика та досвід. Київ, 2014. № 21. С. 14–17.

19. Бойко І. В. Джерела фінансування інновацій у контексті економічної безпеки. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. Одеса, 2016. Т. 21, Вип. 7 (1). С. 70–74.

20. Васильців Т. Г., Зайченко В. В., Денисюк Ю. В. Обґрунтування джерел фінансового забезпечення інвестиційно-інноваційного потенціалу технологічної конкурентоспроможності суб'єктів реального сектору економіки України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. Хмельницький, 2019. № 2. С. 80–87.

21. Лойко В. В., Бродюк І. В. Інвестиційна стратегія в системі стратегічного набору підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаїв, 2015. Вип. 6. С. 363–365.

22. Галушко В. П. Ефективність залучення інвестицій в агроформуваннях в умовах ринкової трансформації. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. Харків, 2016. № 1. С. 5–10.

23. Федоренко А. В. Додаткові джерела фінансування підприємств реального сектора й економічні механізми залучення інвестиційних ресурсів у виробництво. *Світ фінансів*. Тернопіль, 2017. Вип. 1. С. 100–114.

24. Грачова К. А. Роль ефективної інвестиційної стратегії в діяльності сучасного підприємства. *Управління розвитком*. Харків, 2012. № 4. С. 165–167.

25. Маслюк І. О. Особливості розвитку інвестиційного потенціалу сільськогосподарського виробництва в умовах фінансово нестабільної економіки країни. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. Хмельницький, 2020. № 1. С. 57–61.

26. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2016. 378 с.

27. Войнаренко М. П., Джеджула В. В., Спіфанова І. Ю. Моделювання процесу прийняття рішення щодо джерел фінансування інноваційної діяльності. *Економічний часопис-XXI*. Київ, 2016. № 160. С. 126–130.

28. Pia tkowski M. J. Results of SME Investment Activities: A Comparative Analysis among Enterprises Using and Not Using EU Subsidies in Poland. *Administrative Sciences*. Basel, 2020. Vol. 10. pp. 4–30.

29. Васильєва Т., Захаркін О., Захаркіна Л. Фінансовий лізинг як фінансово-кредитне забезпечення інвестиційної діяльності підприємств. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. Тернопіль, 2018. Вип. 4. С. 59–68.

30. Гриценко Л. Л. Обґрунтування моделей оптимізації участі держави у фінансуванні проектів в умовах інвестиційної взаємодії з бізнесом. *Актуальні проблеми економіки*. Київ, 2013. № 2. С. 34–40.

31. Горенко А. І. Джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. Харків, 2017. Вип. 188. С. 221–228.

32. Дудник О. В. Інвестиційні стратегії підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу аграрних підприємств. *Економіка АПК*. Київ, 2016. № 5. С. 79–86.

33. Дем'яненко І. В., Буряк А. В. Фінансово-кредитні відносини в забезпеченні інвестиційно-інноваційного розвитку агросфери. *Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету*. Дніпро, 2017. № 2. С. 123–128.

34. Ігнатенко М. М. Фінансово-інвестиційна діяльність аграрних підприємств у форматі соціальної відповідальності. *Агросвіт*. Київ, 2019. № 8. С. 3–6.

35. Кузьменко В. М. Форми державного фінансування інвестиційної діяльності підприємств. *Економіка та держава*. Київ, 2019. № 8. С. 93–98.

36. Михайлов А. М. Фінансові інструменти формування інвестиційних ресурсів в аграрному секторі національної економіки в умовах глобалізаційних викликів. *Економіка АПК*. Київ, 2019. № 3. С. 52–60.

37. Ворсовський О. Л. Позичкові джерела формування фінансового

потенціалу інвестиційної діяльності підприємств. *Економіка та держава*. Київ, 2016. № 5. С. 62–64.

38. Однорог М. А. Економічні інструменти організації процесу формування і використання джерел фінансування інвестицій в АПК. *Бізнес-навігатор*. Херсон, 2016. № 1. С. 57–60.

39. Пімоненко Т. В. Маркетинг і менеджмент зелених інвестицій : автореф. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Суми, 2019. 34 с.

40. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ. Дата оновлення: 16.10.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 18.10.2020).

41. Шапуров О. О. Аналіз сучасних тенденцій: інноваційно-інвестиційний розвиток та конкурентоспроможність на світовому ринку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород, 2017. Вип. 11. С. 168–173.

42. Веб-сторінка АТ «Ельворті». URL : <https://www.elvorti.com> (дата звернення: 21.11.2020).

43. Система YouControl – онлайн-сервіс перевірки компаній. URL : <https://youcontrol.com.ua> (дата звернення: 07.11.2020).

44. Сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України «SMIDA». URL : <https://smida.gov.ua> (дата звернення: 23.11.2020).

45. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. 3-тє вид., виправл. і доп. Київ : Знання, 2007. 668 с.

46. Грабовецький Б. Є., Шварц І. В. Фінансовий аналіз та звітність : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2011. 281 с.

47. Кривицька О. Р. Економіка підприємства : навч. посіб. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. 296 с.

48. Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.

49. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. М. П. Бутка.

Київ : Центр учбової літератури, 2016. 376 с.

50. Калінін О. В. Фінансові показники як фактор інвестиційного маркетингу диверсифікованих підприємств. *Вісник економічної науки України*. Київ, 2019. № 2 (37). С. 179–184.

51. Заячківська О. В. Проектне фінансування як одна із форм забезпечення інвестицій. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. Рівне, 2020. Вип. 1. С. 82–91.

52. Рубан В. В. Теоретичні основи визначення ефективності інвестиційної діяльності підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. Одеса, 2016. Вип. 18. С. 84–87.

53. Іванець І. В., Жолнерчик Г. Ю. Банківське інвестиційне кредитування як ключове джерело фінансування розвитку реального сектору економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Харків, 2018. Вип. 1. С. 37–44.

54. Кириченко О. С. Перспективи впровадження механізму венчурного фінансування інноваційної діяльності та інноваційно-інвестиційних проектів. *Вчені записки університету «КРОК». Серія : Економіка*. Київ, 2020. Вип. 2. С. 52–59.

55. Курков М. С. Інтелектуальні системи автоматизації процесу інвестування в управлінні фінансами. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. Київ, 2019. Т. 30 (69), № 2. С. 260–264.

56. Goncharuk A., Karavan S. The investment attractiveness evaluation: methods and measurement features. *Polish Journal of Management Studies*. Czestochowa, 2013. Vol. 7. pp. 160–166.

57. Сілакова Г. В. Оптимізація структури джерел фінансування інвестиційної діяльності підприємств. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія : Економіка і менеджмент*.

Черкаси, 2009. № 1. С. 103–116.

58. ELVORTI в ТОП-50 інноваційних компаній України. URL : <https://bit.ly/2P2gAj3> (дата звернення: 27.10.2020).

59. Ermakova A., Vaytsekhovskaya S., Malitskaya V., Prodanova N. Investment attractiveness of small innovational business under the conditions of globalization and integration. *European Research Studies*. Piraeus, 2016. Vol. XIX. Iss. 2. pp. 258–267.

60. Петренко І. П. Екологічні інвестиції та джерела їх фінансування в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. Одеса, 2018. Вип. 32. С. 62–68.

61. Тищенко В. В. Краудфандінг як фінансовий інструмент реалізації інвестиційних проєктів. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. Київ, 2019. Т. 30 (69), № 4 (2). С. 130–138.

62. Тищенко Є. О. Активізація інвестиційної діяльності в Україні на основі використання проєктного фінансування. *Бізнес-навігатор*. Херсон, 2019. Вип. 2. С. 144–149.

63. Томашевська А. М. Аналіз джерел фінансування інвестиційної діяльності підприємств харчової промисловості. *Modern economics*. Миколаїв, 2020. № 19. С. 189–193.

64. Szałucka M. Does Location Really Matter? The Influence of the FDI Location on Enterprise Competitiveness: The Evidence from Polish Enterprises. *Managing Global Transitions*. Koper, 2015. Vol. 13, No. 2. pp. 125–149.

65. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 14.11.2020).

66. Токар В. В., Ткаленко С. І. Інвестиційна безпека в умовах фінансової глобалізації. *Вчені записки університету «КРОК»*. Серія : *Економіка*. Київ, 2019. Вип. 1. С. 197–205.

67. Nizielska A. The criteria, instruments, and determinants of investment attractiveness of Silesia : experts opinions. *Journal of Economics & Management*.

Katowice, 2012. Vol. 8. pp. 53–70.

68. Про рекламу : Закон України від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР. Дата оновлення: 13.08.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 17.10.2020).

69. Харченко Т. О. Методичний інструментарій оцінки ефективності інвестицій в контексті формування конкурентоспроможного управління проектами. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. Суми, 2016. Вип. 1. С. 99–105.

70. Ямненко Г. О. Інноваційні аспекти забезпечення конкурентоспроможності підприємств. *Вісник Київського національного університету. Економіка*. Київ, 2016. Вип. 178. С. 47–52.

ДОДАТОК А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Заклади допомоги до фінансової звітності"

Підприємство	Акціонерне товариство "Ельворті"	Дата (рік, місяць, число)	2020	01	01
Територія	КІРОВОГРАДСЬКА	за СДРІОУ	05784437		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	3310100000		
Вид економічної діяльності	Виробництво машин і устаткування для сільського та лісового господарства	за КОПФГ	230		
Середня кількість працівників	840	за КВЕД	28.30		
Адреса, телефон	вулиця Свєтла Чикаленка, буд. 1, м. КРОПИВНИЦЬКИЙ, КІРОВОГРАДСЬКА обл., 25006		395309		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 696	2 154
первісна вартість	1001	6 633	6 792
накопичена амортизація	1002	3 937	4 638
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 358	550
Основні засоби	1010	421 110	379 004
первісна вартість	1011	689 172	692 806
знос	1012	268 062	313 802
Інвестиційна нерухомість	1015	165 222	168 864
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	800	800
інші фінансові інвестиції	1035	7 406	7 406
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквизиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	598 592	558 778
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	273 388	343 468
Виробничі запаси	1101	65 488	77 040
Незавершене виробництво	1102	46 952	49 940
Готова продукція	1103	158 900	213 770
Товари	1104	2 048	2 718
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	267 519	141 874
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	25 163	14 456
з бюджетом	1135	7 669	10 493
у тому числі з податку на прибуток	1136	98	99
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	215	571
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	17 935	2 598
Готівка	1166	-	2
Расушки в банках	1167	17 935	2 596
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКА А

інших естрахових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	591 889	513 460
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 190 481	1 072 238

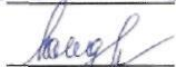
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 500	9 500
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	78 682	78 682
Додатковий капітал	1410	-	60
Емсійний дохід	1411	-	60
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	12 634	12 634
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	681 152	631 357
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(1)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	781 967	732 233
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	6 979	8 674
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	22 917	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	120 785	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	150 681	8 674
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	153 000	67 570
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	24 983	33 565
товари, роботи, послуги	1615	44 081	34 190
розрахунками з бюджетом	1620	1 619	1 080
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 619	887
розрахунками з оплати праці	1630	5 986	3 611
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	5 252	70 036
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	7 105	9 536
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	14 188	110 856
Усього за розділом III	1695	257 833	331 331
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 190 481	1 072 238

Керівник

Калана Сергій Георгійович

Головний бухгалтер

Андрєва Наталя Валеріївна

¹ Визначається в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження ДОДАТКА А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Акціонерне товариство "Ельворті"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	КІРОВОГРАДСЬКА	за СДРІОУ	2019	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	05784437	
Вид економічної діяльності	Виробництво машин і устаткування для сільського та лісового господарства	за КОПФГ	3510100000	
Середня кількість працівників	962	за КВЕД	230	28.30
Адреса, телефон	вулиця Євгена Чикаленка, буд. 1, м. КІРОВОГРАДСЬКИЙ, КІРОВОГРАДСЬКА обл., 25006			
Одиниця виміру:	тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)	395309		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 047	2 696
первісна вартість	1001	5 030	6 633
накопичена амортизація	1002	2 983	3 937
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8 376	1 358
Основні засоби	1010	444 449	421 110
первісна вартість	1011	666 346	689 172
знос	1012	221 897	268 062
Інвестиційна нерухомість	1015	19 377	165 222
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	29 737	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	10 360	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	800	800
інші фінансові інвестиції	1035	7 406	7 406
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	482 455	598 592
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	269 979	273 388
Виробничі запаси	1101	49 787	65 488
Незавершене виробництво	1102	53 247	46 952
Готова продукція	1103	165 132	158 900
Товари	1104	1 813	2 048
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	324 091	267 519
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	27 589	25 163
з бюджетом	1135	5 305	7 669
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	98
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	188	215
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 462	17 935
Готівка	1166	1	-
Рахунки в банках	1167	5 461	17 935
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКА А

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	632 614	591 889
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 115 069	1 190 481

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 500	9 500
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	78 682
Додатковий капітал	1410	-	-
Імвійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	12 634	12 634
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	680 614	681 152
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(1)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	702 748	781 967
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відірачені податкові зобов'язання	1500	2 453	6 979
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	47 917	22 917
Інші довгострокові зобов'язання	1515	116 550	120 785
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	166 920	150 681
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	157 396	153 000
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	25 820	24 983
товари, роботи, послуги	1615	42 438	44 081
розрахунками з бюджетом	1620	6 405	1 619
у тому числі з податку на прибуток	1621	5 115	-
розрахунками зі страхування	1625	1 199	1 619
розрахунками з оплати праці	1630	4 524	5 986
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 128	5 252
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	5 146	7 105
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відірачені комісійні доходи від переотраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 345	14 188
Усього за розділом III	1695	245 401	257 833
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів державного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 115 069	1 190 481

Керівник

Калана Сергій Георгійович

Головний бухгалтер

Андрєва Наталія Валеріївна

¹ Визначається в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ДОДАТОК Б

Підприємство Акціонерне товариство "Ельворті"Дата (рік, місяць, число)
за СДРГПУ

КОДИ		
2020	01	01
05784437		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2019 р.Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	709 011	881 733
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(618 823)	(720 687)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	90 188	161 046
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	76 146	155 776
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	<i>1 856</i>	<i>55 227</i>
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(28 954)	(31 749)
Витрати на збут	2150	(38 510)	(50 993)
Інші операційні витрати	2180	(103 077)	(172 157)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	<i>1 818</i>	<i>4 609</i>
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	61 923
збиток	2195	(4 207)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	576	303
Інші доходи	2240	948	6 099
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(44 781)	(62 449)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(624)	(805)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

Продовження ДОДАТКА Б

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	5 071
збиток	2295	(48 088)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 707)	(4 458)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	613
збиток	2355	(49 795)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	78 682
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	78 682
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	78 682
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(49 795)	79 295

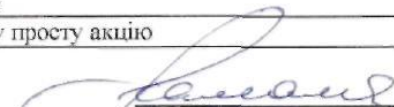
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	491 786	531 994
Витрати на оплату праці	2505	99 010	105 998
Відрахування на соціальні заходи	2510	21 794	23 260
Амортизація	2515	53 408	56 007
Інші операційні витрати	2520	59 754	84 599
Разом	2550	725 752	801 858

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

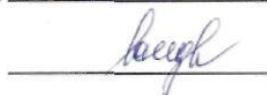
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	190000000	190000000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	190000000	190000000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(0,26208)	0,00323
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(0,26208)	0,00323
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Калана Сергій Георгійович

Головний бухгалтер

Андрєва Наталія Валеріївна

Продовження ДОДАТКА Б

Підприємство Акціонерне товариство "Ельворті"
(найменування)Дата (рік, місяць, число)
за СДРПОУ

КОДИ		
2019	01	01
05784437		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	881 733	1 049 279
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(720 687)	(719 154)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	161 046	330 125
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	155 776	89 162
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	<i>55 227</i>	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(31 749)	(27 947)
Витрати на збут	2150	(50 993)	(43 632)
Інші операційні витрати	2180	(172 157)	(98 578)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	<i>4 609</i>	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	61 923	249 130
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	303	-
Інші доходи	2240	6 099	5 915
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(62 449)	(53 737)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(805)	(1 033)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

Продовження додатка Б

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	5 071	200 275
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(4 458)	(36 082)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	613	164 193
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	78 682	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	78 682	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	78 682	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	79 295	164 193

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	531 994	693 758
Витрати на оплату праці	2505	105 998	96 681
Відрахування на соціальні заходи	2510	23 260	21 201
Амортизація	2515	56 007	37 504
Інші операційні витрати	2520	84 599	83 084
Разом	2550	801 858	932 228

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	190000000	190000000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	190000000	190000000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,00323	0,86417
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,00323	0,86417
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Калала Сергій Георгійович

Головний бухгалтер

Андрєва Наталія Валеріївна

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Науменко Євген Сергійович, студент 2 курсу магістратури, денної форми навчання, економічного факультету, спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування, адреса електронної пошти naumenkoevgeniy123@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності АТ «Ельворті» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений;
- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;
- згоден на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) _____

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (науковий керівник) _____